

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 68

Ozone Park, N. Y., 11417 Antr., rugp. (August) 25, 1964

METAI 52-ji

KRISLA

P. Togliatti serga
Popiežius meldžiasi
Adomą Šerną
"Arkivyskupas Geniotis"
Nusisimas

— Rašo R. Mizara —

Nuvykęs į Tarybų Sąjungą (Jaltą) poilsui, sunkiai susirgęs Italijos Komunistų partijos vadovas **Palmyro Togliatti**. Gydytojai rūpestingai jį gydo, o milijonai viso pasaulio darbo žmonių linki Togliattiui sėmingai pasveikti, nes tai didelis, uolus kovotojas už pasaulinę taiką ir laimingesnį liaudžių rytoj.

Ryšium su tuo įdomia žinia paskelbė United Press International žinių agentūra iš Castel Gandolfo, Italijos:

Popiežius **Povilas VI** asis įsakė katalikams melstis, kad komunistų vadovas greičiau pasveiktų!

Netenka apsigauti — maldos sergančiam Togliattiui sveikatos negrąžins. Nes, jei maldomis žmogų būtų galima pagydyti, tai patys popiežiai, kai suserga, nesišauktų pačių įžymiausių specialistų-gydytojų, o pasitenkintų tikinčiųjų maldomis.

Čia ne vienas paklaus: kodėl gi popiežius Povilas VI asis matė reikalo už komunistų vadovo sveikatą pasimelsti?

Atsakymas bus toks: milijonai Italijos dar tikinčių darbo žmonių Togliattiui labai gerbia ir myli. Jie gerbia Italijos Komunistų partiją; kai ateina rinkimų diena, už jos kandidatus balsuoja. Popiežius tai žino.

Kai ši kolumna buvo surinkta, atėjo žinia, kad P. Togliattis mirė nuo kraujo į galvą išsiliejimo.

Vatariu skaitytojams nepraleisti progos neperskaičius šios dienos "Laisvėje" telpiančio editorialo apie Adomą Šerną ir jo ryšių su kraukymą su religija.

S. m. rugpičio 16 d. Čikagoje mirė "arkivyskupas Šteponas Geniotis", ir šis įvykis mano mintis nukelia į gana tolimą praeitį.

Prieš apie 46-47 metus gyvenau pas kompozitorių M. Petrauską South Bostone. Vieną dieną kaž kas mums praneša, kad du Montello (Mass.) jauni vyrukai — S. Geniotis ir Šleinsys, — laisvamaniai, šliuptarniai, avalynės fabriko darbininkai, pasiryžę tapti "Lietuvių tautinės bažnyčios" kunigais. Mums buvo daug juoko, nes abu neblogai pažinojome. Juodu mokytį pasiėmė vyskupas Mikėvičius, kurį taip pat neblogai pažinojau, smarkus ano meto Romos katalikų kunigų kritikas.

Šleinsys buvo daugiau prailavęs už Geniotį. Pastarasis, reikia pasakyti, buvo negabus, bet drąsus: mėgo mitinguose "kritikuoti" ano meto socialistus, bet pats apie socializmą nieko neįsmanė.

Apie pora kartų, atmenu, įsidu buvo užėjė ir pas M. Petrauską, kuris patarė jiems, kaip griauti vatikaniską tvirtumą.

Buvo ir tokių žmonių, kurie tikėjosi, jog tapę "Lietuvių tautinės bažnyčios" katalikų kunigais, Geniotis su Šleinsy tikrai sugadins lietuviškiems Romos katalikų ku-

Ar įvyks automobilių gamintojų streikas?

Detroitas. — United Automobile Workers unija turi 1,100,000 narių. Iš jų 600,000 dirba General Motors, Ford Motor, Chrysler ir American Motors korporacijų fabrikuose. Unijos kontaktas su pirmomis trimis korporacijomis baigiasi rugpičio 31 dieną, o su American Motors Corp. — spalio 15 dieną.

Darbininkų unija įteikė savo reikalavimus ir derybos eina su trimis pirmomis korporacijomis. Unija reikalauja, daug maž, po \$6 pakelti darbininkų algas per savaitę, mokėti vietoje \$2.80 po \$4.25 už kiekvieną išdirbtą metą per mėnesį senatvės pensijos darbininkui sulaukus 60 metų amžiaus, ir pailginti apmokamų vakacijų laiką.

Kompanijos jau davė savo pasiūlymus. Jos sutinka, kad po 60 metų amžiaus darbininkas galėtų išeiti į senatvės pensiją ir už kiekvieną išdirbtą metą mokėti pensijos po \$3.25 per mėnesį. Kompanijos sutinka per

trejus metus, pradžioje rugsėjo, pakelti darbininkų algas po 8 centus per valandą, tai yra, po \$3.20 per savaitę. Dabar automobilių darbininkai turi 6 švenčių dienas apmokamas per metus. Vakacijų jie gauna apmokamų nuo savaitės ir pusės iki 4 savaitių, pagal metų išdirbimą.

Unija reikalauja, kad, apart pietų, tie darbininkai, kurie dirba prie konvejerių, kad dar gautų poilsio po 54 minutes į dieną, vietoje 24 minučių.

Unijai vadai pareiškė, kad, jeigu kompanijos neįpildys darbininkų reikalavimų, bus paskelbtas streikas, nes kompanijų yra dideli pelnai ir leidžia reikalavimus patenkinti. 1963 metais virš įvardintos korporacijos, po takų atmokėjimo, pasidarė \$28,000,000 pelno.

Dublinas, Airija. — Streikavo 20,000 namų statytojų, reikalaudami 40 valandų darbo savaitės.

IŠ VISO PASAULIO

LAIVAKROVIŲ REIKALAI

New Yorkas. — Rugsėjo 30 dieną baigiasi International Longshoremen's Ass'n unijos kontraktas su kompanijomis. Unijoje priklauso 60,000 darbininkų. Unija jau įteikė kompanijoms savo reikalavimus.

KURDU EILĖSE PASIDALINIMAS

Maskva. — "Pravda" rašo, kad įvyko Šeštasis Kurdu demokratinės partijos suvažiavimas ir išbraukė sekretorių Ibrachiją Akmedą su jo pasekėjais. Jie nenori pripažinti susitaikymo su Irako valdžia. Kurdu partijai vadovauja generolas Mustafa El-Barzanis, kuris ir vadovavo kurdų karui prieš Irako valdžią.

nigams biznį. Bet nieko iš to neišėjo.

Šleinsys, tapęs lietuvių tautinės bažnyčios Lawrence, Mass., klebonu, laikėsi pasyviai. Po kiek laiko, nusivylęs gyvenimu, nusižudė.

S. Geniotis išvyko į Čikagą. Ten įsikūrė parapijukė ir klebonavo; ilgainiui jį kažkas paskelbė vyskupu, o pasakui net arkivyskupu!

Kad jau kopti, tai kopti!.. Na, ir šiandien galvoju: kokią visuomeninę naudą S. Geniotis atliko, tapęs kunigu?

Jokios! Bendrai, t. v. "Lietuvių tautinė bažnyčia" JAV nepateisino savo atsiradimo, savo egzistencijos. Jos kunigai (ne daug jų JAV jau ir beliko) tesirūpina tik savo kišenėmis, panašiai kaip ir didelė Romos katalikų kunigų dauguma. "Nezaležninkai" pučia į klerikalinę dūdą.

PIETIEČIAI PRIEŠ DEMOKRATUS

Washingtonas. — Pietinių valstijų baltieji šoviniškai piktai nusistatę prieš dabartinę JAV federalinę vyriausybę, kuri stoji prieš segregaciją. Jie grasina, kad nebusuos už Johnsono kandidatūrą. Taipgi jų delegacijos ketina išeiti iš Demokratų partijos konvencijos, Atlantic City mieste, jeigu nuo pietinių valstijų bus išleista negrų delegatai.

TSRS SPAUDA APIE ĮVYKUS KONGE

Maskva. — Tarybinė spauda aštriai kritikuoja Jungtines Valstijas už intervenciją į Kongo. "Pravda" rašo, kad absurdas primesti kinams, būk jie Kongo vadovą, kairiųjų sukilimui.

New Delhi. — JAV ambasadorius Charles Bowles praneša, kad Indijoje stoka maisto, bet nėra bado.

New Delhi. — Nagas tautos vadai sutiko priimti Indijos sąlygas ir pertraukė mūšius. Nagų tautos žmonių yra apie keli milijonai, jie gyvena 6,000 kvadratinę mylių plote prie Burmos.

Saigonas. — Pietų Vietnamo Jungtinių Valstijų militaristai sako, kad partizanai gavo labai gerų priešlėktuvinių patrankų.

Tucuman, Argentina. — Gatvėse įvyko susirėmimai tarp hitleriškių ir žydų jaunųjų.

Mirė įžymusis Amerikos komunistų vadovas B. Davis

New Yorkas. — Po neilgos, bet sunkios ligos mirė vienas iš žymiausių Jungtinių Valstijų Komunistų partijos ir pasaulinio komunistinio judėjimo vadų **Benjamin Davis**. Mirė tik sulaukęs 60 metų amžiaus. Benjamin Davis net du terminus išbuvo Niu Jorko miesto tarybos nariu. Jis kartu su kitais 10 komunistų vadų 1949 metais buvo nuteistas penkeriems metams kalėti ir trejus metus ir keturis mėnesius sėdėjo kalėjime. Ir mirė jis persekiojamas už atsisakymą Komunistų partiją įregistruoti pagal McCarrano aktą.

Komunistų partijos vadas Gus Hall, pranešdamas apie savo draugo ir bendradarbio mirtį, sako, kad Daviso mirtis labai skaudus smūgis ir didelis nuostolis ne tik Amerikos komunistams, bet visai mūsų darbininkų klasei, o ypač negrų liaudžiai, kurios jis buvo ištikimas, kovingas sūnus.

Aišku, kad apie šį didelio talento kovingą darbo liaudies vadą bus pažangiojoje spaudoje plačiai parašyta.

Mirė Palmiro Togliatti, Italijos komunistų vadovas

Maskva. — Atvykęs į Jaltą, Krimę, poilsui, kritiškai susirgo ir rugpičio 21 d. mirė Italijos Komunistų partijos vadovas **Palmiro Togliatti**, sulaukęs 71 metų amžiaus. Jis mirė nuo kraujo į galvos smegenis išsiliejimo.

Kai jis susirgo, kai gavo "stroke", geriausi tarybiniai specialistai gydytojai tuojau buvo sušaukti jam gydyti, bet nieko nepadarė.

Rugpičio 22 d. Togliaccio kūnas lėktuvu buvo nugabentas į Romą. Togliaccio palaikus lydėjo buvęs Tarybų Sąjungos prezidentas Leonidas Brežnevas.

Roma. — Palmiro Togliaccio kūnas buvo pašarvotas Italijos Komunistų partijos vyriausioje bustinėje Romoje. Ją lanko tūkstančiai žmonių. Menama, kad Togliaccio laidotuvis bus vienos didžiausių, kokias kada šis miestas matė.

Roma. — Popiežiaus organas, dienraštis "L'Osservatore Romano", atsispausdins žinią (rugp. 22 d. laidoje) apie komunisto Palmiro Togliaccio mirtį, ragino visus Romos katalikus "melstis už jo dūšią."

Tarybų Sąjungoje pasiektas didelis mokslų progresas

Maskva. — Tarybų Sąjungoje mokosi 65,000,000 žmonių, tai yra, venas iš trijų gyventojų virš 7-ųjų metų amžiaus. TSRS yra verstinas mokslas visiems vaikams nuo septynerių metų per aštuoneris metus pradžios mokyklose. Jas baigus, mokyklų durys yra atidaros siekimui aukštesnio mokslo.

Dabartiniu metu Tarybų Sąjungoje, apart pradinį mokyklų, yra 742 aukštųjų mokslų mokyklos ir 3,625 techninės mokyklos. Jaunoliai, kurie nepasiekė aukštesnio mokslo, dirbdami gali jo siekti, nes yra vakarinės mokyklos, kurias baigus mokslas lygiai skaitomas, kaip ir reguliarišės mokyklose pasiekus. Į vakarines mokyklas lankosi 14,000,000 žmonių. Techninės mokyklas lanko daugiau kaip pusę jų, kurie dienomis dirba, tas rodo didelių TSRS žmonių norą pasiekti mokslų, o norą akstiną tas, kad baigus mokslą jų jau laukia darbas, ne taip, kaip kapitalistinėse šalyse, kur jaunuliai, pa-

siekę techninį mokslą, negali darbo gauti.

Caristinėje Rusijoje tik 25 procentai gyventojų moko rašyti ir skaityti, o tarp darbininkų ir valstiečių dar mažesnis nuosimtis. Dabar TSRS virš 7-ųjų metų amžiaus žmonių beraštija panaikinta.

KALTINA VITAMINŲ KOMPANIJAS

Washingtonas. — JAV The Food and Drug administracija kaltina šešias vitaminų gaminimo kompanijas ir du privatus asmenis, kad jie prie vitaminų patalpų klijavo falsifikuojančius garsinimus.

Kaltina: Vitasafe Corp., Nutritional Quality Controls, Inc., Dollar Vitamin Plan, Inc., Life Nutrition, Inc., Internat. Oil & Metals Corp., Dr. Parker Medicine Co., Philip S. Volosov ir Henry D. Cohen.

Jackson, Miss. — 10 metų po to, kai JAV Aukščiausiasis Teismas įsakė panaikinti segregaciją, jau ir Mississippi valstijoje ji panaikinama pradinėse mokyklose.

Kaip atrodytų JAV, jei valdytų Kastro?

Miami, Fla. — Vietos dienraštis "Miami Herald", rugp. 16 d. išspausdino straipsnį: "How the U. S. Would Look If Castro WERE BOSS HERE".

Rašo, kad Broadway, Las Vegas ir Miami Beach netektų skaisčių garsinimų, nes nebūtų privačių biznių. Rašo, kad gražūs viešbutiniai, gražios restoracijos, maudyklos, visa tai būtų paversta į visuomenės įstaigas.

Fontainebleau viešbutis Miami, Waldorf-Astoria — New Yorke, Beverly Hilton, Los Angelėse, būtų valdiški namai, jie būtų patalpomis studentams, sekmadeniais darbininkams ir užsienio svečiams", rašo laikraštis.

Toliau jis rašo, kad per radiją ir televiziją nebūtų garsinimų, jų tarpe muilo ir alaus, bet vietoje jų skleistų marksistinę propagandą.

Nebūtų ir negrų problemos, nes nebūtų segregacijos, kurios Kuboje nėra, ten

baltieji ir negrai draugiškai sugyvena.

Jis rašo: "Kartą pajūrių namai, laivai, klubai, ligoninės ir kitos įstaigos jau nebūtų privatinės, o būtų valdiškos, tai į jas laisvai rinktųsi darbininkai".

"Daug kaimų vaikų, — rašo laikraščio redaktorius Al Burt, — geriau valgytų, apsiųgtų ir gyventų geresniuose gyvenimo namuose. nes ir jiems tai būtų prieinama, kas dabar prieinama tik buržuazijos vaikams. Privatiškumas turėtų trauktis, visų žmonių sulyginimas plėstųsi ir fanatiškas revoliucionizmas būtų skiepijama jaunimui".

Autorius rašo, kad nebūtų gausybės automobilių, jų vietoje būtų tik kelerių metų senumo automobiliai, o susisiekimui tarnautų autobusai. Taipgi būtų įvesta kortelės įsigyti jų reikmenų, kurių šalyje būtų stoka.

Suprantama, išdėstytos sąlygos gali nugašinti buržuaziją — turčius, bet ne prastus darbo žmones.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

T. SAJUNGA GELBĖS KIPRO ŽMONĖMS

Maskva. — Kipro respublikos prezidentas Makarijas kreipėsi į Tarybų Sąjungą, prašydamas militarinės pagalbos apsigynimui.

Tarybų Sąjunga pareiškė, kad ji teiks Kipro respublikai visokią pagalbą prieš bent kokią intervenciją. Taipgi pasiuntė notą Turkijai, išpėjant ją, kad ji daugiau nedrįstų bombarduoti Kipro gyventojus.

Atlantic City. — Demokratų partijos suvažiavime

laukiama smarkaus susikirtimo dėl Alabamos ir Mississippi delegacijų priėmimo. Iš Mississippi yra dvi delegacijos — viena senosios partijos delegacija vien tik iš baltųjų, o kita senesniai susiorganizavusios Demokratinės Laisvės partijos maišyta delegacija ir baltųjų ir negrų. Tuo tarpu Alabamos delegacija atsiskaito "prisiekti", kad ji remia Demokratų partijos kandidatus ir platformą.

HEMINGWAY NAMAS PAVERTAS Į MUZIEJŲ

Havana. — San Francisco de Paula miestelyje, Kuboje, kur gyveno ir mirė žymus rašytojas Ernestas Hemingway, jo gyvenimo namas paverstas į muziejų. Hemingway namą nusipirko 1938 metais ir per visą laiką ten gyveno.

New Delhi. — Tarybų Sąjungos inžinieriai ir jos medžiagomis pastatys Indijai elektrinę gamyklą 2,700,000 kilovatų jėgos.

TSRS SPAUDA APIE JAV RINKIMUS

Maskva. — Tarybinė spauda daug rašo apie prezidento rinkimų kampaniją Jungtinėse Valstijose. Ji nurodo, kad Respublikonų partijos kandidatas Goldwateris isteriškai rėkia prieš komunistus, socialistines šalis, net grasindamas nutraukti su jomis diplomatinis ryšius.

Demokratai kalba už palaikymą ryžių, bet tuo pat metu pila pamazgas ant komunistų ir tuomi padeda Goldwateriui.

Saigonas. — Didžiulės Pietų Vietnamo studentų demonstracijos ir riaušės prieš Khanho militarinę diktatūrą. Praėjusį sekmadienį jie įsiveržė į valdžios kontroliuojamą radijo stotį ir ją sugriovė. Studentai įtūžo ant stoties todėl, kad per ją buvo varoma valdžios propaganda. Budistai taipgi demonstruoja prieš Khanhą, kaltindami jį, kad jo valdžioje randasi buvusių Diemo pasekėjų.

Pekinas. — Maršalas Chen Yi, Kinijos Gynybos ministras, sako, kad Jungtinės Valstijos turės brangiai užmokėti už jų puolimą ant Šiaurės Vietnamo Respublikos.

Hanojus. — Šiaurės Vietnamo Respublika pasiuntė Jungtinėms Tautoms pareiškimą, kuriame sako, kad JAV tvirtinimai, būk vietnamiečiai puolė JAV karo laivus, yra nuo pradžios iki galo neteisingi.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVĖ, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:			
United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Vargdienėliai!

KAI SKAITYTOJĄ šitie žodžiai pasieks, Demokratių partijos suvažiavimas Atlantic City, N. J., jau bus įpusėjęs.

Nėra jokia paslaptis, kad šis suvažiavimas kandidatų prezidento vietai nominuos Lyndon B. Johnsoną, dabartinį prezidentą. Ką demokratai statys kandidatų į viceprezidentus, rašant šiuos žodžius dar nėra žinoma.

Neseniai vienas žurnalas paskelbė, jog Johnsonas ir jo šeima turi apie 14 milijonų dolerių turto.

O šiomis dienomis prezidento pastatyti ekspertai paskelbė, kad jis tiek turto neturi, kad jis ir jo šeima teturi "tik" apie pusketvirtą milijono dolerių turto.

Ak, kokia ši šeimynėlė-vargdienėlė! Milijonieriai, milijonieriai ir milijonieriai! Kada mūsų šalis susilauks gadytės, kai paprastas darbo žmogus galės stovėti valstybės priešaky?

Lietuvos reformatorių bažnyčios vyskupas metė religiją!

VIRŠ PENKIASDEŠIMT metų Adomas Šernas buvo dvasininkas—pirmiau kunigas, o pastaruoju metu Lietuvos reformatų bažnyčios general-superintendentas. Tai titulas, atitinkąs katalikų vyskupo titulą. Na, sulaukęs 80 metų amžiaus, Adomas Šernas viešai pareiškia, kad jis atsisako religijos, atsisako savo titulo; jis tampa ateistu!

Apie tai jis pats rašo Vilniaus "Tiesoje" (1964 m. rugpjūčio 16 d. laidoje) ilgą straipsnį, aiškindamas, kodėl jis tai padarė, kas jį prie to privėdė.

Prie progos mes išspausdinsime "Laisvėje" kai kurias iš ilgo Adomo Šerno straipsnio ištraukas, o dabar tenkinamės paimdami tik trumpučius jo išsireiškimus. Pasakysime: straipsnis—įdomus, jo samprotavimai, privėdė autorių prie to, ką jis padarė, brandūs, pagrįsti giliais samprotavimais, galvojimais, kuriuos autorius atliko ne viena diena.

— 0 —

KAI BUVĖS LIETUVOS. reformatų bažnyčios general-superintendentas pasiuntė savo straipsnį "Tiesos" redakcijai, pastaroji tuojau pasiuntė pas autorių savo bendradarbį A. Kadžiulį pasikalbėti, pasitarti, gal būt pasiteirauti, kaip, kuriomis aplinkybėmis Adomas Šernas tai padarė.

Ir A. Kadžiulis rašo, jog A. Šernas "gyvena Biržų rajone, Nemunėlio Radviliškyje. Nepaisant senyvo amžiaus, yra geros sveikatos ir tvirtos atminties, gyvai domisi pasaulio įvykiais, seka spauda, klausia radijo. Sužinoję apie jo pasiryžimą atsisakyti religijos, religiniai fanatikai bandė paveikti Adomą Šerną. Ir gražioju atkalbinėjo, ir mėgino įbauginti, tačiau nesėkmingai. Jo pasiryžimas tvirtas ir galutinis."

— 0 —

"GIMIAU 1884 METŲ gegužės 13 dieną Biržų rajono N. Radviliškio apylinkės Jasiškių kaime," rašo straipsnio autorius, "Valstiečių Martyno ir Elžbietos Zemaitytės-Šernų šeimoje. Tėvai buvo religingi."

Mokėsi N. Radviliškio pradžios mokykloje, vėliau Rygos, o dar paskui—Slucke. 1905 m. įstojo į Dorpat (Tartu) universiteto teologijos filosofijos fakultetą. 1913 m. buvo įšventintas kunigu ir paskirtas Švobiškio evangelikų parapijos klebonu. Rašė religines knygas. Mokėdamas hebrajų kalbą, A. Šernas taisė psalmių ir kitų maldų vertimų kalbą, ir palaipsniui pas jį vis kilo daugiau abejotimų "krikščioniškuoju mokslu." Tačiau buržuazijos valdymo laikais nebuvo lengva gauti ateistinės literatūros. Tik tarybinės santvarkos metais, A. Šernas, skaitydamas ateistinę literatūrą, griežtai persiorientavo savo įsitikinimuose. Ir jis dabar sako:

"Savo gyvenimo saulėlydyje noriu nutraukti bet kokius santykius su religija ir atvirai paaiškinti, kodėl taip darau. Likusius metus noriu pragyventi dorai, negarbindamas prasimanų stabų ir žiūrėdamas žmonėms tiesiai į akis.

Noriu kreiptis ir į tuos, kurie jau netiki, bet dar svyruoja ir nesiryžta žengti paskutinio žingsnio. Dalį gyvenimo paklydime pragyvenus, negalima tuo grįžti tolesnį klaidų. Negalima apgaudinėti savęs ir kitų. Tikintieji sako, kad mesti kunigystę negarbinga. O jų pačiam netikint būti kunigu ir skęsti melagystėje šimtą kartų negarbingiau..."

Šitaip galvoja, šitaip samprotauja Adomas Šernas, senelis, sulaukęs 80 metų amžiaus!

JAV gyvena nedaug lietuvių evangelikų reformatų, bet jų yra. Būtų labai gerai, kad jie susipažintų su kunigo Adomo Šerno šiuo viešu pareiškimu—su jo pasakymu "gudbai" kunigystei ir visiems religiniams monams.

Kas ką rašo ir sako

VILKAITIS GAVO
"VILKO BILIETĄ"

Per kurį laiką "Keleivio" redakcijoje dirbo Jonas Vilkaitis, komunistų niekintojas.

Dabar "Keleivis" praneša, kad J. Vilkaitis iš redakcijos paleistas, ir "sugrįžo į savo nuolatinę gyvenamąją vietą."

Kodėl J. Vilkaitiui buvo duotas "vilko bilietas"? Yra visokių kalbų. Vienas socialdemokratas mums aną dieną pasakojo, kad tarp Sondos (Sondeckio) ir Vilkaičio buvo kilusi "vaina," kurią laimėjo Sonda.

"Keleivis" tebepučia į vieną dūdą kartu su visais Lietuvos priešais.

GYDYTOJAS
AR KUNIGAS?

Žurnale "Tarybinė Moteris" (š. m. num. 8) K. Trečiakauskas rašo:

Ignalinos rajono "Raudonosios vėliavos" kolūkiečiai Zataveckai savo vaikui išrinko vardą — Valdas. Tėvai buvo laimingi. Bet užklupo nelauktas rūpestis: berniukas susirgo.

Likimų nėra. Ir Valduko gyvybė buvo ne klasingos lemties, o žmonių rankose. Tačiau klausimą sprendė ne žmonės baltais chalatais...

—Algi, juk vaikas nekrikštytas!..

Tėvas sutiko su motina, ir kūdikis vietoj ligoninės buvo nuvežtas į bažnyčią. Ilgai užtruko krikšto ceremonija po šaltais skliautais. Kai vakare beveik mirštantį Valduką atnešė ligoninė, gydytojai nusistebėjo tėvų žiaurumu ir fanatiškumu.

Veltui dešimtis naktų būdavo prie kūdikio lovytės medicinos darbuotojai, konsultantavosi su geriausiais specialistais. Liga buvo per toli nužengusi. Ji ir nugalėjo.

Ar beverta prašyti tėvų skausmą, netekus pirmojo kūdikio? Ar yra prasmė įrodinėti šio įvykio baismą?

Religiniai nuodai, tamsumas — štai kas nutraukė užsimezgusią gyvybę.

Likimų nėra... Bet yra tamsybės apastalai, kurie skleidžia pavojingus nuodus. Ir kol tie nuodai žalos žmonių samone, mirtis tebestovės prie kūdikio lovytės, žmogus vergaus baimę ir nežinią.

Tai turi suprasti kiekviena motina!

APIE "TAKOS MISIJAS"
IR "TAKOS ARMIJAS"

Kanadiškis "Liaudies Balsas" rašo:

Spauda nemažai komentuoja Tarybų Sąjungos ir kitų šalių atsakymą mokėti duokles dėl "taikos misijų" išlaikymo. Bet ką gi tos misijos reiškia ir ką gero jos atsiekė?

Pirmoji ginkluota misija buvo pasiųsta į Afriką palaikymui Izraelio ir Egipto "taikoje." O tą netaiką, kaip žinome, sukūrė Britanija, Prancūzija ir Izraelis, užpuoldami ant Egipto. Ta misija nepašalinio problemų, kurios kelia susikirtimų pavoju, nors įnai sėdi tenai jau eilę metų.

Kongė ta misija taip pat nieko gero nepaliko. Ji laikinai išgelbėjo dešimtuosius, bet revoliucija dabar plinta po visą šalį.

Kipre tas pat. Taika nesudaryta. Kaip ilgai gali Jungtinės Tautos tenai laikyti savo kariuomenę? O už neramumus tenai kaltos yra Turkija, Graikija ir Britanija. Jeigu jos norėtų, tai klausimą greitai išspręstų. Nereiktų Jungtinių Tautų. Jos visos yra NATO narės. Kodėl NATO savo susirinkime neišriša šios problemos?

Tarybų Sąjunga atsisako mokėti specialias mokesčius į Jungtinių Tautų Organizaciją vyriausiai dėl to, kad išlaidos buvo padarytos be TSTR sutikimo. Tokius dalykus, kaip siuntimas JTO kariuomenės dalinių į Azi-

ją, į Afriką (Kongą), turėtų spręsti Saugumo Taryba, nes tai yra karo ar taikos klausimas. Bet taip nebuvo. Tų kariuomenės dalių užlaikymas kainavo daug milijonų dolerių, ir dabar norima, kad didelę jų dalį padengtų Tarybų Sąjunga. Ji atsisako tai daryti. Atsisako ir Prancūzija, ir kai kurios kitos valstybės.

Kuo visa tai baigsis, parodys netolima ateitis.

"MELAGI
UŽ LIEŽUVIO"

Pijus Grigaitis per "Naujienas" išniekino "Vilnius" redaktorių L. Joniką už tai, kam šis sugavo jį, P. Grigaitį, meluojant.

Kaip žinia, 1914 metais, kai kaizerinė Vokietija paskelbė karą Rusijai, tos šalies reichstage (parlamente) dauguma socialdemokratų deputatų balsavo už "tėvynės gynimą," už skyrimą karo reikalams pinigų. Bet vienas reichstago deputatas, revoliucinis socialdemokratas Karlas Liebknechtas, balsavo prieš ir už tai, jis buvo kaizerinės valdžios įkištas į kalėjimą.

P. Grigaitis zadėjo L. Jonikui įrodyti, kad tai esą netiesa. Tačiau savo "pažado" jis neištesėjo, nes neturi.

Š. m. rugp. 19 d. "Vilny" L. Jonikas vėl ima "melagi už liežuvio." Ir štai, ką jis rašo:

Dabar grįžkime prie Karlo Liebknecht. Kaip iš tikrųjų jis balsavo Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse?

As jau anądien bandžiau įrodyti Grigaitiui, kad tik už tai, jog Liebknechtas balsavo prieš karo kreditus, kaizerio valdžia jį uždarė kalėjime ir išlaikė iki pasirašyta mūšio paliaubos (armistice). O vėliau, sausio 16 dieną, 1919 m., tie patys nacionalistai Liebknechtą nužudė Berlyne.

Apšmeiždamas kankinį už darbo žmonių reikalus, Grigaitis naudojosi vokiečių menševikų organu "Vorwaerts," kuris tik tiek teturėjo bendra su tiesa ir teisybe, kiek ir pats "N." redaktoriūs.

Atmušimui biauiaus melo ir šmeižto, man nereikės remtis menševikiškais melagiais. Pakaks, jei pacituosiu trumpą pastraipą iš "New Standard Encyclopedia" (tomas XVII, pusl. 311). Cituosiu originalia anglų kalba:

"Liebknecht, Karl (Paul August Ferdinand) (1871-1919), German Socialist leader, born at Leipzig..."

"In 1913 he made charges before the Reichstag that led to the revelations of the Krupp scandals, and in 1914 he was the only member of that body who voted against the war credits."

O dabar klausimas "Naujienų" skaitytojams: Kodėl to laikraščio redaktoriūs taip biauariai meluoja ir šmeižia jam nepatinkamus asmenis?

Tokios "istorinės tiesos" kaip jis sakė, Grigaitis negali nežinoti! Tą žino ir pradinės mokyklos vaikai! Tą žino visos svetias, tik Grigaitis—ne!

Jo jau tokia "notūra": šmeižk, meluok, "Naujienų" skaitytojų tarpe gal atsiras ir tokių, kurie—ims ir patikės!

Ar netaip jis "išaiškino" anądien Pirčiupio kaimo tragediją? Girdi, už sudegimą 119 to kaimo gyventojų—vyrų, moterų, senelių ir kūdikių—kaltė esą ne vokiečiai hitlerininkai ir jų talkininkai lietuviai buržuaziniai nacionalistai, bet... komunistai! "Komunistai išprovokavo" ir hitlerininkai kitaip negalėję pasielgti, kaip sudeginti kaimą su visais jo gyventojais!

Iš Hitlerio gerbėjo ("Three Cheers!") nieko geresnio ir negalima tikėtis!

MONTREAL, CANADA

Malonu prisiminti

Nors jau praėjo virš mėnuo laiko nuo amerikiečių trijų suvažiavimų (LLD, LDS ir LMS), kuriuose ir man teko dalyvauti, bet įgyti išpūdžiai dar ir šandien teikia didelį malonumą.

Neužimsiu laikraštyje vietos, aprašant pačius suvažiavimus—seimus, kadangi apie juos jau buvo plačiai rašyta, tik noriu pažymėti, kas tuose suvažiavimuose labiausiai atkreipė mano atidžią ir suteikė pasigerėjimą.

Džiaugiasi, kad visi trys suvažiavimai buvo labai skaitlingi delegacija, kurią sudarė trys gentkartės, ypatingai LDS seime ir LMS suvažiavime. Stebino mane seni veikėjai-pensininkai, kai kurie iš jų žengianti paskutinį slenkstį į aštuoniasdešimtuosius metus, o nepasiduodanti senatvei, pilni energijos ir ryžto darbuotis organizacijų ir spaudos išlaikymu. Turėtų būti geru pavyzdžiu jauniems, kurie dažnai nusiškundžia senatve.

Kai kuriems iš šių pensininkų, važiuojant į minėtus suvažiavimus, reikėjo nuglėti tūkstantis mylių kelionę ir per tris dienas karštyje sėdėti ir įtemptai diskutuoti, o vakarais iki vėlmos dalyvauti įvairiose pramogose. Tas jų ištvermingumas mane labai stebino ir džiugino.

Malonų išpūdį suteikė ir moterys ne tik skaitlingi suvažiavimuose dalyvavimu, bet ir tuo, kad kartu su vyrais emė dalyvumą įvairiose komisijose, komitetuose ir diskusijose. O kai kurios iš jų puikiai vadovavo LDS seimą, LMS su važiavimu, festivalį ir du banketus. Amerikiečiai gali tuo pasi didžiuoti, kad savo tarpe turi moterų gerų veikėjų, organizacijų vadovių ir kalbėtojų.

Amerikoje gimusiam jaunimui, kurį teko matyti šiuose suvažiavimuose, atiduodu didelį kreditą, ne tik už jų gražią lietuvišką kalbą, bet ir už tai, kad kartu su savo tėveliais ir tėvukais darbuojasi įvairiose organizacijose, o ypatingai meno srityje. Turi visą eilę stiprių chorų, kur kartu su senesne karta ne tik dainuoja, bet ir chorus vadovauja talentingos Amerikoje gimusios lietuvaits.



Tarybų Lietuvoje baigė savo viešnagę grupė JAV lietuvių-ėikagiečių: Apolinaras ir Joana Grigai, Juzė ir Vaitiekis Dornai, Justas Misevičius, Adomas ir Antanina Staška bei jų dukra Frances Lorens.

Nuotraukoje: Čikagos dienraščio "Vilnis" bendradarbis J. Misevičius susitiko su laikraščio korespondentu Tarybų Lietuvoje A. Vaivutsku.

monstracijas, šaukia mitingus, siunčia karo troškejams protestus. Rugpjūčio 15 d. buvo suruošta bendra visų taikos organizacijų demonstracija prie JAV konsolato, protestuojant už jų agresiją Vietnamui ir Cyprui. Demonstracija praėjo labai ramiai-tvarkingai.

Tik apgailėtina, kad šiuo laiku lietuvių taikos komitetas kiek sušlubavo, nes kai kurie komiteto nariai susirgo, o kiti išvykę pasisvečiuoti. Dėl tos priežasties ir planuotas taikos išvažiavimas neįvyko. Prie to prisidėjo ir šaltas oras. Bet tikrai, kad greitai ateityje komitetas susitvarkys ir kartu su kitomis taikos grupėmis įsijungs į darbą.

Pašalpinės mitingas

M. L. S. ir D. pašalpinės draugijos mėnesinis mitingas, kuris įvyko 11 d. rugpjūčio, nariais nebuvo skaitlingas, nes dar daugelis vašaroja, o kiti per daug nesidomauja draugijos susirinkimais, tik susirgus prisimena. Džiugu, kad šiuo laiku draugija turi mažai ligonių. Kadangi oras atšalo, tai nutarta neruošti antro išvažiavimo, o taupyti energiją geresniam prisiruošimui prie metinio baliaus.

Nauji ligoniai

Rugpjūčio 17 dieną Royas Victorijos ligoninėje draugėi O. Strėlienei padaryta tulžies ir apendicito operacija; taip pat tą dieną staigiai susirgusi skrandžiu atvežė Joną Sinkevičių. Abu ligoniai randasi 7-ame aukšte. Drg. O. Strėlienės kambario Nr. 7521, o Sinkevičiaus 7517. Abu ligoniai yra Montreale lietuvių taikos komiteto veiklūs nariai. Linkiu abiem greitai pasveikti. K.

Methuen, Mass.

Pavyzdingas sukakties pažymėjimas

Šio miesto ribose, 3 Maple St. (netoli nuo Maple parko), gyvena ramūs, draugiški, darbininkiško judėjimo rėmėjai, daugiamiečiai "Laisvės" skaitytojai, sukauso darbo žmonės—Juožas ir Anelė (Krasnauskaitė) Rudžiai.

Sekamą sekmadienį, rugpjūčio 30 d., jie minės savo aukstinę vedybų sukaktį. Kaip klasiniai sąmoningi darbininkai, draugai Rudžiai savo jubiliejų pažymi 25-ųjų dolerių dovana savo laikraščio "Laisvės" paramai.

Jubilatai sugyveno ir gražiai išauklėjo puikų sūnų, susilaukė geros marčios ir mielos anūkėlės.

Be kitų darbininkiškų organizacijų, Juožas yra entuziastingas Maple parko bendrovės narys. Jis didžiujosi:

—1914 metais apsidėdžiau ir tais pačiais metais įstojau į Maple parko bendrovę!

Jubilatas turi 2 brolius—vieną Amerikoje, kitą Lietuvoje, o jo žmonelė—seserį Amerikoje ir seserį ir brolį Lietuvoje.

Linkiu draugams J. ir A. Rudžiams dar daug sukausių ir jaunatviškos senatvės!

Nepasiliko skolingas

Draugų Rudžių kaimynas Ignas Čiulada, dėl nesveikavimo negalėdamas vykti į "Laisvės" naudai pikniką Worcesteriye, įteikė "L" \$2.

Brooklynietis

A. Bimba

Darbo unijų spauda ir prezidentiniai rinkimai

Du patys žymiausi mūsų profesinių sąjungų (darbo unijų) organai jau pasisakė prezidentiniais rinkimais. Svarbu mums su ju nusistatymu susipažinti.

Apie būsimuosius rinkimus plačiai rašo didžiosios plieno darbininkų unijos **United Steel Workers of America** mėnesinis organas **"Steel Labor"** už rugpjūčio mėnesį. Rašo susirūpinusiai ir labai rimtai. Kaip šios unijos vadovybė su jos prezidentu David J. McDermidu priešakyje, taip ir unijos laikraštis neabejojančiai pasisako prieš Barry Goldwaterį ir už Lyndon Johnsoną. Dar daugiau: sužinome, kad prezidentas Johnsonas jau pakviestas į šios unijos suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 21-25 dienomis Atlantic City (N. J.) būti vyriausiu kalbėtoju.

Laikraščio redaktorius savo vedamajame (editoriale) plačiai išdėsto nusistatymą prieš Respublikonų partijos kandidatą ir rinkiminę programą. Ypatingai pabrėžiamas darbo unijoms pavojus iš Goldwaterio pasisakymo už taip vadinamąsias "teisės ir darbą" įstatymą, kuris jau veikia visoje eilėje valstijų ir prie kurį taip energingai kovoja visos darbo unijos. Mat, "teisė ir darbą", kaip jis suprantamas ir pravedamas gyvenimui, reiškia, jog negali būti sutarties tarp unijos ir samdytojų, kurioje būtų reikalaujama, kad naujas darbininkas, atėjęs į įmonę, turi priklausyti darbo unijai.

Vadinasi, unijos pripažinimas iš samdytojų pusės nieko nereikš. Nepaisant, kad didelė dauguma įmonės darbininkų priklauso unijai ir savo teises gina organizuotai, keletas darbininkų gali ir turi teisę neskaityti su unija ir jos patvarkymais. Praktikoje reiškia darbo unijai mirtį arba kasdieninę kovą už gyvybės išlikimą. Kokia ten lygybė, kad vienas darbininkas priklausys unijai ir mokes kartais gana aukštas duokles, kuomet kitas darbininkas galės pilnai naudotis iškovotomis pagerintomis sąlygomis, nieko bendro su unija neturėdamas!

Šitą pavojų savo gyvybei darbo unijos numato ir visomis jėgomis kovoja prieš tokį įstatymą. Bet štai Respublikonų partijos kandidatas atvirai pasisako už tokį įstatymą ir žada, būdamas prezidentu, jo pravedimu ir vykdymu energingai rūpintis.

O kas liečia Respublikonų partijos rinkiminę platformą, tai "Steel Labor" ją apibūdina šitaip: "Respublikonų platforma yra dešiniojo sparno biznierių platforma, kuri darbininkams duoda tokių daiktų, kurių darbininkai nenori, o neduoda nieko, ko jie nori". Daugiau: "Goldwaterio programa, viską suėmus, yra tiesiai Jungtinių Valstijų Prekybos buto platforma. Jos atsinešimas į visas problemas yra konservatyvus, jeigu ne reakcionieriško, biznierių atsinešimas". Todėl "kas liečia darbininką, o ypač organizuotą darbininką, yra didžiausia praraja tarp darbininkų ir respublikonų 1964 metais".

Ir plieno pramonės dar-

bininkų unijos organas baigia savo pastabas:

"Plieno pramonės darbininkai, ypač tie, kurie kadaise palaikė ryšius su respublikonais, turėtų atsargiai pagalvoti už ką jie balsuos lapkričio rinkimuose. Kaip diena aišku, kad Respublikonų partijos vyriausieji kandidatai siemetežada darbininkui ir jo šeimai tik nelaimę".

Tai labai aštrus ir aiškus pasisakymas. Reikia tikėtis, kad šio laikraščio balso paklus daug plieno darbininkų.

Taip pat aiškiai ir nesvyruojančiai jau prabilo labai įtakingas geležinkelio darbininkų brolių (unijų) organas savaitraštis **"Labor"**. Rugpjūčio 15 dienos laidoje straipsnyje "Kaip Goldwateris sužalotų darbo unijas" laikraštis begailėstingai plaka respublikonų kandidatą jo paties pasisakymais. Pav., dar 1960 metais išleistoje Goldwaterio knygoje "The Conscience of a Conservative" (Konservatoriaus sąžinė) jis matė pavojų "didžiulės ekonominės ir politinės galios susikoncentravime darbo unijų vadų rankose". Bet kaip su šimteriopai didesnės ekonominės ir politinės galios susikoncentravimu kapitalistų ir jų organizacijų vadų rankose? Goldwateris tuo nemato, nenori matyti, nes jam neleidžia jo "sąžinė", tai yra jo interesai.

Tiesa, Goldwateris, pasak savaitraščio **"Labor"**, nesilo tuoj su darbo unijomis susidoro. Jis per gudurus taip aiškiai pasirodyti organizuotų darbininkų priešu. Ne, jis to nedaro ir nedarys. Jis tik nori bei reikalauja, kad mūsų darbo unijos griežtai prisilaikytų Goldwaterio "sąžinės" nustatytų trijų "principų". Girdi, jos turi susidėti tik iš savanorių narių, tai reiškia, kad nepaisant, kiek darbininkų norėtų turėti uniją įmonėje, nenorintieji priklausyti neprivalo būti verčiami priklausyti. Unijos turi rūpintis, girdi, "kollektivinėmis derybomis su samdytojais" ir neužsiimdinėti jokia kita veikla. Jokios kitos veiklos joms ne-



Viešintų apylinkės laukeliai (Kapsuko rajonas).

pripažįsta konservatoriaus Goldwaterio "sąžinė".

Dar turime ir trečią šio konservatoriaus sąlygą mūsų darbo unijoms. Jos negali daryti sutarties su samdytojais visos šalies ir visos pramonės mastu. Kiekviena įmonė bei įmonėlė turinti turėti savo atskirą sutartį, derybos turi apimti tik tai įmonė ir jos darbininkus. Tokia mažytė vienos įmonės darbininkų unija, susidedanti tik iš liusanorių įstojusių narių, aišku, būtų bejėgė apginti darbininkų interesus, nieko nereikštų. Aišku, kad tapęs šalies prezidentu Goldwateris panaudotų visą tos aukštos vietos jėgą ir autoritetą į tokias ribas suvaryti visas mūsų darbo unijas.

Goldwateriui nepatinka ir streikai. Jis priešingas streikams. Dar 1961 metais Goldwaterio paruoštuose "respublikonų principuose" nusiskundžiama, kad "vis daugiau ir daugiau streikieriai ir pikietos linijos griebiasi prievartos ir bauginimo, kad neleistų norinti dirbti darbininkų įeiti į dirbtuvę". Tuo būdu, jis sakė, "mes darysime viską, kas tik galima, kad visuomenė būtų išbudinta reikalauoti pašalinimo šio mūsų laisvei pavojaus".

"Todėl aišku", sako **"Labor"**, "kad Respublikonų partijos kandidatas nori pakeisti visą ekonominę galios balansą Amerikoje — jis nori palaužti unijomis ir jų nublokšti darbininkus į "atviros įmonės" laikus prieš keturiasdešimt metų, kai darbininkai priklauso jų samdytojų malonei".

Suprantama, sako **"Labor"**, Amerikos organizuoti darbininkai prie to neprileis. Jie kovos prieš Goldwaterį ir jo šalininkus, kurie ateinančiais rinkimais stengsis paimti krašto vairą į savo rankas. Darbininkai mato pavojų ir prieš jį visomis jėgomis kovos.

Gerai, kad darbo unijų spauda labai laiku pradėjo rodyti darbo žmonėms pavojų ir raginti juos budėti savo reikalų sargyboje.

Oslo. — Apie 30 laivų neturi darbo.

Buenos Aires. — Politiniai nesutikimai purto Argentinos prezidento Arturo Illios valdžią.

Dr. A. Petrika

Apie proto ligų gydytojus

Medicinos mokslas pripažįsta, jog proto ligos, kaip ir kūno visokie negalavimai, turi tam tikrą priežastį pačiame kūne ar specifinėje jo dalyje, ypatinai smegenyse ar jose esamose liaukose. Kad taip yra, pakankamai įrodo tai, kad proto ligų gydymui dažnai vartojama įvairūs vaistai, insulinas, elektrai ir kitos fizinės priemonės.

Senovėje proto ligoniniai buvo laikomi "velnio apės-tais". Juos "gydydavo" įvairūs burtininkai, magikai (magai), "čerauninkai", "stebukladariai" ir kt. Biblijos Naujajame testamente rašoma, kaip Kristus "velnio apėsčius" gydes stebūklais, išvarinėjęs iš jų "piktas dvasias". Kai vienu atveju pas jį atvedė išprotėjusi ligonį, Kristus išvaręs iš jo net kelis tūkstančius velnių, kurie vėliau sulindę į besiganančias kiaules, kurios sudurnavoje, subėgę į jūrą ir pasiskandinę. Aišku, jog prigėrė tik kiaulės, o ne "piktos dvasios" — velniai, nes jie yra tik nusidėję angelai, kuriems vietoj sparnų — išdygo ragai ir uodega...

Nereikia eiti nė į prietaringuosius laikus, kai biblinės legendos buvo rašomos; tokios klaidingos nuomonės laikėsi palyginti dar neseniai ir mūsų laikų žmonės. Jie išprotėjusių ligonių mušdavo ir kitaip barbariškai kankindavo, norėdami išvaryti iš jo velnią. Net ir dabar vidutinis amerikietis su kuo nors susivaidijęs, laiko savo oponentą "išprotėjusiu" ir grasiina "išmušti iš jo velnią"; jis sako: "I'll beat the devil out of you." Tik žinoma, čia "velnio išvaymo" prasmė kita, čia veikia pykčio ar keršto motyvas.

Šiuo metu į proto ligonius žiūrima rimtai, kaip į bet kurios rūšies ligonius, reikalingus stropaus gydymo. Proto ligų gydymas, o tu ligų yra gana daug, dabar įeina į medicinos specialistų kompetenciją, nes eilinis gydytojas nėra tam pasiruošęs. Tokių specialistų yra net kelios rūšys: psichologai, psichanalistai, psichiatrai, klinikiniai (klininiai) psichologai ir kt. Dr. Harry Kursh Amerikos Gydytojų Asociacijos žurnale "Today's Health" šį klausimą gyvai, detalingai nagrinėja, todėl jo pateiktas duomenimis pasinaudosime.

Žodis "psichiatras" susilpdytas iš dviejų graikiškų žodžių: "psyche" — protas, siela, mintis, ir "iatros" — gydytojas. Reiškia — proto ligų gydytojas. Visi kompetentingi bei kvalifikuoti psichiatrai yra medicinos gydytojai, kurių specialybė yra psichoterapija. Jie turi ilgai mokytis specialiose ligoninėse bei mokyklose pirma, kol jie gaus teisę vadintis psichiatrais. Jie kartais naudoja psichanalizę, chirurgiją, vaistais, elektros šokais, hipnozės ir kitais priimtais gydymo metodais. Kai kurie jų gydymui vartoja tik psichanalizę, bando klausimais išnarplioti susipynusias psichinio gyvenimo gijas bei komplikacijas. Jų profesija yra specialybė specialybėje. Psichiatrai turi atskirą savo organiza-

ciją, American Psychiatric Association, kurioi priima tik kvalifikuotus tos rūšies specialistus.

Aišku, jog tokių nepaprastų specialistų yra nedaug, nes labai ilgai reikia tam ruoštis. Todėl privatus psichinių ligų gydymas brangiai atsieina. Neturintieji lėšų gali gydytis ligoninėse, nes kiekviena pirmąją ligoninę turi psichiatrijos departamentą. Šunkiau susirgusiems yra specialios ligoninės, kurias seniau vadindavo "beprotiniais". Proto ligonių mūsų krašte yra keli milijonai; labai daug lengvesniųjų rūšių susirgimų psichiatrai pagydo.

Bėda tik, kad du trečdaliai mūsų šalies valstijų neturi jokių psichiatrijų reguliuojančių įstatymų: proto ligas gali "gydyti" (jeigu tik jis neužaišinėja vaistų) bile kas, kad ir šarlatanas. Todėl pseudopsichiatrai, šundaktarių (psichosquacks) yra labai daug. Net tose retose valstijose, kur veikia t. v. psichiatriją reguliuojanti įstatymai, tie šarlatanai suranda visokių skylių, pro kurias jie išlenda: jie nesivadina daktarais, psichiatrais, psichologais, psichioanalistais ar kitais tą profesiją primenančiais vardais, bet pasivadina hipnotistais, šeimyninio gyvenimo patarėjais, įvairiais iš okultistų žargono paimtais vardais, kaip "mokslogais" (scientologist), "metafizikais", "autohipnotistais", "žvaigždininkais" (astrotherapist) ir kitokiais. Apkaltoma, jog tiems apgavikams lengvatikiškai kasmet sumoka apie 375 milijonus dolerių.

Kai kurie psichioanalistai turi tik psichologijos daktaro laipsnį.

Yra nevisai etiškų ir eilinių gydytojų, kurie perskaitę vieną kitą knygą, ar padirbę du tris mėnesius ligoninėje — tampa "psichiatrais", turėdami apie tą specialybę visai menką supratimą. Juos psichiatrijų sąjunga nariais nepriima.

Seniau įvairūs šundaktarijai gatvėse pardavinėdavo visokių "ekspelerius", "gyvatvaščius" ("zmijeczni-kus") ir kitokių "viską gydiančių" skysčių. Dabar jie tapo proto ligų "specialistais", nes ši "profesija" jiems pelningesnė. Tie apgavikai operuos tol, kol visuomenė susipras ir nesikreips į juos. Jei reikia, jų šeimos gydytojas gali juos nurodyti kvalifikuotą jos srities gydytoją.

Sako, kad AFL-CIO nariai padaugėjo

Washingtonas. — AFL-CIO viršininkai sako, kad padaugėjo unijų nariai. 1963 metų lapkričio mėnesį AFL-CIO unijos turėjo 12,469,000 narių, o dabar jau turi 12,890,000.

Vietomis buvo gauta naujų narių ir esamas unijas, nes net įmonės padidėjo, paimta daugiau darbininkų, o vietomis į AFL-CIO atėjo lokalinės unijos, kurios pirmiau nepriklausė prie unijų bendros sąjungos.

Laisvės reikalai

Gauta aukų \$145.50 per A. Bimbą (ir \$20 per S. Sasną) piknike rugp. 16 d., Worcester, Mass. Aukų: L. ir M. Rasimavičiai, Norwood, Mass., (atžymėjimui jų 50 m. vedybinės sukakties) ... \$25.00 L. ir J. Zemačiai, Hartford, Conn. 20.00 R. Zaluba, Medway, Mass. 11.00 Ona Giraitis, Hartford, Conn. 10.00 Jurgis Deksnys, Worcester, Mass. 10.00 Dr. J. Repšys, Dorchester, Mass. 10.00 Pranas Kalanta, St. Petersburg, Fla. 10.00 A. ir J. Skirmontai, Brockton, Mass. 10.00 M. Barnett, Hartford, Conn. 5.00 J. Bendorius, Worcester, Mass. 5.00 Ona Visockienė, Kensington, Conn. 5.00 J. Vasiliausienė, Shrewsbury, Mass. 5.00 S. S., So. Boston, Mass. 5.00 Jonas Lukštys, Worcester, Mass. 5.00 Antanas Laurinčiukas, Wapping, Conn. 5.00 Antanas Latvėnas, Hartford, Conn. 5.00 Frank Čereška, Brockton, Mass. 5.00 S. Sasna, Brooklyn, N. Y. 5.00 Charles Kayutis, Lowell, Mass. 2.50 Po \$1: El. Belekevičienė, Brighton, Mass., ir Kalušis, W. Fitchburg, Mass.

— 0 —

Nuo kitų rėmėjų gauta sekamai: A. Giedra, White Plains, N. Y. \$11.00 J. Ragauskas, Gulfport, Fla. 10.00 J. Alonis, Brooklyn, N. Y. 6.00 L. Bekešienė, Rochester, N. Y. 5.00 Frank Varaška, Woodhaven, N. Y. 5.00 P. Grižauskas, Toronto, Canada 5.00 Mrs. O. Cherek, Maspeth, N. Y. 5.00 Anna Juodzevičienė, Brooklyn, N. Y. 3.00 D. Aksomitas, Hartford, Conn. 2.50 Po \$1: Wm. Kulik, Ulster Park, N. Y.; P. Ceceta, Lawrence, Mass.; Ona Zeidat, Brooklyn, N. Y.; B. Ivanauskas, Brooklyn, N. Y.; P. Alekna, New Hyde Park, L. I.

Širdingai ačiū virš minėtiems rėmėjams.

"Laisvės" Administracija

Šen ir ten pasidairius

Prieš apie trejetą metų mūsų šalyje buvo pasireiškęs gana stiprus liaudies spaudimas į vyriausius šalies įstatymų leidėjus kas link pravedimo King-Andersono biliaus teikimui nemakamos seneliams medicininės pagalbos. Bet dabar, kai reikėtų kovą paspartinti už pravedimą šio taip svarbaus visuomenės įstatymo, liaudies kovos žymiai sulėtėjo.

Amerikos liaudis toli atsilikusi nuo Europos šalių kovingume prieš reakcionierius, už pagerinimą savo buities. Aukso karaliukai savo pasaldintais liežuviais lengvai apmulkina daugumos amerikiečių protus ir apakina jų akis, kad jie neregėtų, kas yra bloga ir kas gera. Kelia ovacijas goldwateriams. Panašias ovacijas vokiečiai keldavo savo fiureriui Hitleriui.

Už pravedimą įstatymo teikimui nemokamos medicininės pagalbos seneliams, kurių prieauglis kasdien didėja po vieną tūkstantį, reikėtų rimtai susirūpinti ir kovoti, kaip buvo kovojama už pravedimą pilietinių teisių.

Praėjusį liepos mėnesį į Valley Forge, Pa., buvo suvažiuojusių apie 50,000 jaunuolių skautų. Komercinėje spaudoje visuomet rašoma, kad tie jaunuoliai lavinami tam, kad jie suaugę būtų pavyzdiniais piliečiais. Tačiau praktika parodo visai ką kitą. Tame skaitlingame sambūryje, jaunuoliams, be militarinio apmokymo, nemažai buvo brūkama į galvas ir religinių nuodų.

Mūsų šalyje, dėl aukštai pakilusių technikos ir išsivysčiusios automatijos, aukštai pakilo ir aukso karaliukų pelnai. Kai kurių profsąjungų vadai jau paritiekė stambiems pramonininkams savo reikalavimus, kad jie nors dalimis-

vo pelnų dalintųsi su darbininkais. Kažin ar didžiųjų pelnagrobų širdys suminkštės ir jie numes nors trupinėlius savo turtų gamintojams?

—:—

Šiuo metu daug kalbama ir rašoma apie negrų segregaciją su šiurpulingomis pastabomis: kaip rasistai žvėriškai laisto negrų kraują. Bet, kiek plačiau pagalvojus, mes prisimenam, kad ne vien tik negrai segreguojami šioje šalyje — segreguojami ir mes, lietuviai, lenkai, rusai ir kitos tautos. Mes dirbome ir kai kurie tebedirba sunkiausius darbus ir žemiau apmokamus už anglų, airių ir jų bendrus. Tokie pat šoviniškai mus vadindavo "prakeiktas purvinas lenkais." Mes visur buvome paniekinimi, gyvenome lūšnyuose ir mitome pigių prastu maistu.

Nors nūnai laikai šiek tiek pasikeitė, tačiau mes, ateiviai, vis dar jaučiame panieką nuo anglosaksų, kurie jaučiasi šios šalies viešpačiai.

—:—

Karnivalas ar komedija? Praėjusį liepos mėnesį San Francisko Respublikonų partijos nacionalinė konvencija parinkimui kandidato šalies prezidento vietai buvo tik triukšmingas vodelis apmuilnimui liaudžiai akių. Žurnale "Times" plačiai rašoma, kad Barry Goldwateris jau buvo nominuotas prezidento vietai dar 1963-ais metais. Būtent tai aukso karaliukai turėjo kelis sambūrius dar toli prieš formalią konvenciją. Tie pažangos priešai iš anksto parinko ir nutarė, kas turės būti nominuotas kandidatu šalies prezidento vietai.

Sakoma, jeigu Goldwateris ir nelaimės rinkimų, jis su savo sekėjais atgailins šalyje makartizmą. Liaudis turėtų budėti ir nedaleisti fašizmui išigalti šioje šalyje.

Progresas

PITTSBURGHAS

Šis miestas yra vienas iš Pennsylvanijos valstijos turtingiausių miestų. Plėnas—jo lobis. Bet apie tai vėliau.

Jis randasi vakariniame šone Pennsylvanijos, Allegheny kalnyne, — ten, žiotyse Allegheny ir Monangahela upių, kurios subėga į Ohio didupį. Čia žemės paviršius išvogtas upėmis ir tarpkalių grioviais. Čia matininkas jau turi reikalą ne tik su ilgio ir pločio išmieromis. Čia ir trečias mastas, labai įkyrus statyboj, prisideda — aukštis. Visas Pittsburghas ne plotmėje, bet gauruotame kalnyne.

Prisimenu pasaką, kuri byloja, kad kur ten Lietuvoje vėlnias nešęs didelis akmenis. Bet jam bebrendant per upę su tuo akmeniu, pirmi gaidžiai pragydę, ir jis turėjęs tą akmenį mesti į upę ir bėgti atgal į peklą, nes po gaidžiagydyto visų vėlniai turį būti vėl pekloje; pasivėlavusius Liuciferius skaudžiai baudžias. Na ir tas akmuo taip užtvenkęs upę, kad ji net sukilusi į dvi šakas.

Čia, Pittsburgho apylinkėje, tur būt visa ruja vėlnių nešė ne po vieną, bet po visą vežimą akmenų... o pirmiems gaidžiams pragydus, jie išvertė visus apie tą vietą (pažiūrėkit į žemėlapi), kur Monangahela susilieja su Allegheny į Ohio upę, kuri sau ramiai tyvuliuoja vakarų link, į Amerikos upių tėvą Mississippi.

Žiūrint į žemėlapi, atrodo lyg Ohio upė būtų kreivės šakės kotas, kurios susilankstyti virbalai būtų įsmigę giliai į kalnyno širdį. Žiūrint į rytus, Allegheny virbalas tęsiasi į šiaurę, ryčius, o Monangahela — į pietryčius.

Santakoj tarp Allegheny ir Monangahela susidaro sausžemio kyliis. Pabrėžus tiesią liniją iš rytų į vakarus, nežiūrint kokio atstumo nuo kylio galo, visuo met sudarys trikampį—rytinis trikampio šonai, pabrėžtoji linija, ir likusieji du šonai—upės.

Pačiame to trikampio smailigalyje mažas parkutis, vadinamas Point Park. Toliau nuo kylio taško seka plotmės: Gateway Center ir Equitable Plaza. Dar toliau, iki geležinkelio stoties ir Civic Arena — eilės dangoraižių ir Mellon bankų pastatai. Gateway Center plotmėje stiebiasi keturi nerūdijančio plieno dangoraižiai, kurie priklausomai vienai apdraudus kompanijai. Ten randasi ultramoderniškas Pittsburgh Hilton viešbutis, IBM (International Business Machine) dangoraižis ir dar keletas kitų didelių pastatų. Toliau į rytus randasi keturdešimt aukštis Mellon US Steel pastatas, Alcoa pastatas, Penn-Sheraton viešbutis ir netolį Gulf Building (Gulf aliejaus kompanijos pastatas), iš kurio observacijos platformos matosi visas Pittsburghas kaip ant delno.

Dabar jau ir dangoraižiai nebe krūvos plytų, cemento ir akmenų, kaip kad jie būdavo statomi seniau. Dabar jų rėmai tvirtu plieno. Į tuos rėmus, tarp stulpų ir balkių, prikremšama silikotinės ar stiklinės vilnos. Jie aptempiami iš lau-

ko pusės nerūdijančiu plienu arba plona alumino skarda. Vidus išmušamas plastikinėmis arba kad ir medinėmis lentelėmis. Langai mažyčiai — kaip vilko akys, tik dėl formos. Dabar, kuomet oras šildomas ir vėdinamas mechanškai, langai pastatui visai nereikalingi, neigi pastato apšvietimui jie reikalingi. Elektra apšviečia, apšildo ir, reikalui esant, pastatą atvėdina. Tokie pastatai daug lengvesni už mūrinius ir patvaresni.

Tai tokiais ir panašiais pastatais apstatomas Pittsburgho Aukšinis Trikampis, ypač apie Mellon Square parkutį. Beveik kas ant ras pastatas—Mellono bankas. Tas Mellonas yra labai sultingas arbūzas.

Užėinu į vidų

Užėjęs į vieną iš Mellon bankų pasižvalgyti, matau Mellon bankų raporto santrauką. Santrauka iki 1964 m. birželio 30 d. Greitomis žvilgtelėjau į brošūrėlę; žemutinėje sąskaitos lakšto dalyje pasirodė apie tris milijonus dolerių Mellon bankuose. Netikiu! Atidžiau peržiūrėjus, pasirodė, kad apsilenkiau su trimis nuliais. Iš tikrųjų 1964 m. birželio 30 d. Mellon bankų turtais siekė tris milijonus aštuonis milijonus penkis šimtus penkiolika tūkstančių keturis šimtus penkiasdešimt dolerių aštuonis centus (\$3,008,515,450.08). Suskaičiuota tiksliai ir smulkmeniškai. Ar ne? Tai mat, kiek turto tame aukšiniame trikampyje! Jei tą visą pastatų ir Mellon bankų turtą—vertę pakeistum į auksinius dolerius, jais galėtum storai apipilti visą pusės ketvirtinės mylios ploto Pittsburgho aukšinį trikampį.

Pro lūšnynus — į kultūrą

Vakarinė Pittsburgho dalis, auksinis trikampis, vadinamas vartais į vakarus. Rytinė jo dalis, apie Shennley parką, apie trejetą mylių į rytus nuo auksinio trikampio, randasi vartai į rytus, vartai į kultūrą, vartai į žmoniškumą. Ten randasi Pittsburgho universitetas, ten randasi Carnegie Institute of Technology; ten randasi garsioji Cathedral of Learning; ten randasi perlas Gotų architektūros Heinz Chapel; ten irgi randasi Carnegie įsteigtas labai turtingas gamtos muziejus.

Smulkmeniškai visa tai aprašyti reikėtų daug laiko. Mudu su žmona Marijona pribuvom į Pittsburghą pas jos brolių Edvardą liepos 8. Ryte, liepos 9, Marijona norėjo tai plaukus taisyti, tai ką nors kita ir iš McKees Rocks, kur jos brolis gyvena, nenorėjo važiuoti su manimi į Pittsburgho miestą. Tai aš vienas nuvažiauvau ir apžiūrėjau visą Aukšinį Trikampį ir dalį kultūros centro.

Ant rytojaus, penktadienis, jos brolis ir brolienė dirba. Mudu su Marijona važiuojam į miestą. Ji klausia, "ar reikės daug vaikščioti?" Sakau, "taip, reikės." "Gerai," ji sako, "aš apsiausiu batais, kurie man koje nespaudžia." Na, ką gi, tik pajėm nuo Gateway Center iki Mellon Square parkučio, gal pusę mylios, jau ir nebegali paeiti. Vatai tau ir bateliai!

Pasiekiam Grant St. ir 5th Ave. kampą. Imam gatvėkarij (Pittsburgh gatvėkariai tebekursuoja tūlose miesto dalyse) ir važiuojam iš auksinio trikampio į kultūros centrą.

Pittsburgho 5th Ave. taip skirtinga nuo New Yorko 5th Ave., kaip naktis nuo dienos. Ši gatvė jau taip apysiaurė, o dar dveji gatvėkarij bėgiai slenka jos viduriu, tai ji pasidaro tokia siaura, kad telieka vietos tik vienam automobiliui praeiti.

Palikus Aukso trikampį, 5th Ave. pasineria į lūšnyną. Didžiūmoji seni pastatai. Krautuvėlės mažos, apverstos šlamštu. Kai kurių langai išdaužyti ir lentomis užkalti. Laiptai į namelius apipuvę, sukrypę ir kreivai šaipoji ir lipėjai, lyg išpėdami: "nebandyk manim lipi, nusirisi į šaligatvį." Gyvenamieji nameliai irgi visi seni, sutrūniję ir dar labiau apleisti nei mažos krautuvėlės.

Pittsburgho 5th Ave. seka palei Monangahela upę rytų link. Tarp šios gatvės ir Monangahela upės, lūšnynų protarpiais, matosi plieno liejyklų kaminai. Jų ten tiek daug, kad ta sritis vadinama "peklos vargonais".

Charles Dickens savo laikais, pamatęs tą vietą, sakė: "Pekla su atvožu dangčiu." Šiuo "peklos" pakraščiu, pagal kurį slenka 5th Ave., Watson St., Forbes Ave., ir kitos gatvės; matosi tokie lūšnynai, kokie randasi Chicago didmiesty, kur tik vien negrai tegyvena. Bet čia Penktojo Avenę nesimatė negrų. Visi baltieji. Pagalvojus net šurpas sukrečia. Jei jau baltieji gyvena tokiose lūšnynuose, tai kaip atrodo ten, kur gyvena negrai? Na, va tau!

Važiuojam į kultūros centrą — pakylodom lūšnynuose. Tiek to! Gatvėkaris išniro iš lūšnynų. Pravažiavom Soho priemiestį, ir atsidūrėm Oakland priemiesty, universitetų ir kultūros centre.

Čia gražu

Pittsburgho universiteto apylinkėje gražu. Žaliuoja žauno aksomo spalva pievelės apie pastatus; lapoti medeliai šaltakiais; aiejų pavėsis ir gėlių lysvės, plūduriuojančios vasaros saulės spindulių jūroje, gaivina sielą ir jausmus.

Pirmiausia užėinam į Heinz Chapel. Heinz, kurio vardą matote ant milijonų kečiapo (ketchup) buteliukų, ant konservuoto kūdikiams maisto stiklinių ir ant kitų jo produktų dėžučių. Jis įsteigė tą Gotų architektūros ir spalvoto stiklo perlą. Skurkampi pastatas su skoningai suderintomis kolonomis, aukštu stiebu ir su gotiško stiliaus spalvotais langais. Kai kurių langų aukštis siekia apie 100 pėdų. Viduje jaučiu ir ramu. Žmogus jautiesi lyg pasakishoje viduramžių pilyje vakarinės prieblandos laikotarpiu. Vidaus kolonos, delikatos, lubose lankų raizgynys, skoningas langų suderinimas ir kita architektūrinė kūryba stebino mane. Tai neįmanoma aprašyti. Reikia pamąstyti, kad tą architektūros perlą tikrai įvertintum.

Mačiau Paryžiuje, Londone, net ir Princeton, N. J., spalvoto stiklo gotiško stiliaus koplyčias, bet Heinz Chapel man iš visų labiau patinka. Ten visoms sektoms leidžiama pamaldas laikyti: katalikai, protestantai, žydai, net ir mohametonai gali joje kiekvieną savo dievą ar dievus garbinti tikromis dienomis pasikirtu laiku. Mano dėmesys į šį pastatą buvo tik iš architektūrinio atžvilgio; bet jauki vidaus atmosfera prieblandinėj šviesoj sudaro patogią aplinką susikaupti, mąstyti ir mintimis skristi į žmonijos praeities istoriją.

Universitetas

Iš Heinz Chapelio alėjos pavėsiu per parką einame į Pittsburgho universitetą, vadinamą Cathedral of Learning. Tai dangoraižis; puikaus architektūrinio skonio, panašus į bokštą. Jis visa galva ir pečiaus aukštesnis už Heinz Chapelį. Jame daugybė kambarių, kuriuose mokslo metu profesoriai dėsto įvairius kursus.

Šio pastato iniciatoriai sumanė leisti kiekvienai tautybei (kadangi Amerikoje jų yra daug) įsirengti jai paskirto kambario vidų pagal savo tautišką skonį.

Lietuviams teko pirmajame aukšte kambarys 129-as.

Šis kambarys randasi pietvakariniame pastato šone. Trys aukšti langai įleidžia per stiklą popietinės saulės šviesą. Kambarys apie 20 per 20 pėdų plotmės ir apie 15 pėdų aukščio. Grindys, durų ir langų apdarai ir baldai ažuoliniai. Yra 18 ažuolinių kėdžių, nedidelis ažuolinis stalukas ir kėdė mokytoji ir užpakaly jo—juoda lenta uždaviniams rašyti (kreida).

Durų ir langų apvadai išrūmtyti kaž kokiais rumčiais, panašiais į piuklo dantis. Turbūt buvo taikoma atvaizduoti lietuviško meno dekoraciją; tačiau tie rumčukai man neįkvėpė jokio "lietuviškumo". Bet piešinys priekinėje sienoje nuo mokytojo staliuko šiek tiek primena lietuviškumą. Au-

torius nepažymėtas. Ten bandoma atvaizduoti senovės Lietuvos vaizdą, kuomet lietuviai dar tebebuvo pagonys ir garbino savo dievus ažuolų gojuose. Tas kokių devynių pėdų pločio ir šešių pėdų aukščio sienoje piešinys vaizduoja savo pilkšvame fone gauruoto ažuolo kreivų šakų raizginyje Lietuvos ūkininko trobeles ir vaismedžių sodelį toliau lauke. Arčiau dvi dominuojančios figūros: žilais plaukais ilgabarzdys vaidila ir geltonplaukė vaidilutė. Abiejų veidai tipiški lietuviški. Vaidilutė laiko delne kokį tai šviesų daiktą, gal simbolizuojantį Lietuvos ateitį. Žilabarzdys vaidila, žiūrėdamas į tą simbolį ir laikydamas ranką ant kardo, kabančio jo pajuostėje, lemia Lietuvos būitį. Ažuolo šakų raizginyje ant gauruotų šakų priepiešta mažyčių visokių paveikslėlių—kai kur atrodo žmonių būriai, kai kur lyg žvėrių pavidalai, kitur lyg kaimeliai. Tie piešiniai ažuolo šakose sugadina vaizdą: atrodo lyg būriai krykštaujantių beždžionių ažuolo šakose.

Bet tiek to. Šis paveikslas ir kitos dekoracijos, kaip tai sienų padabinimas lietuviškos drobės audiniais, sudaro šiek tiek lietuvišką atmosferą.

Pažiūrėjau dar kartą kitų tautinių kambarių. Visi jie atspindi šiek tiek tautinį skonį — tautą, kuri tą kambarį įrengė.

Toliau

Jau ir vėl batelis Marijonai koją spaudžia. "Ve čia šitoj skaitykloj tu pasėdėk pasiskaityk," aš jai pasiūliau, "o aš dar nors paskubomis noriu užbėgti į Carnegie Institutą ir va, skersai gatvės, į Carnegie muziejų."

Paskubomis negi viską pamatysiu, bet visgi ką nors išpdingesnio pastebėsiu. Carnegie Instituto pastatas ir jo apylinkės tik skubotai permečiau akimi. Išskiriant keletą imponuojančių pastatų, nieko taip labai įdomaus nemačiau. Vidurvasaris. Studentai atostogavose. Laboratorijos ir svarbesnės svetainės uždarotos. Kad ir nuodugnau

studijuojant, vargiai būčiau ką daugiau matęs.

Ateinu į Carnegie muziejų: didelis mūro pastatas, dviejų aukštų, varinės skardos stogų. Jis užima beveik hektaro plotmę. Virš vartų Shakespearo reljefas žalvarinėje lentelėje ir jo garsus šūkis iš veikalų "Venecijos pirklys": "The quality of the mercy is not strained..." Kitas virš vartų pareiškimas paties muziejaus įsteigėjo: "To the People."

Matote, Carnegie be plieno fabriku, kuriais jis praturtėjo, įsteigė ir daugelį mokslo įstaigų. Teisybę pasakius, ir kiti turčiai įsteigė daugelį labdarinių ir mokslo ar meno įstaigų. Heinz pastate viršminėta Heinz Chapel, Mellonas surinko garsiausių tapytojų piešinius ir Washington, DC, pastatė marmurinę Mellon Art Gallery. Jis ten patalpino visus savo surinktus, neįkainojamos vertės meno kūrinius ir pasauliniai garsų menininkų kitų surinktą meną.

(Bus daugiau)

Philadelphia, Pa.

Laukiama Labor Day

Su darbo dienos minėjimu baigiama vasarinės išeigos, rengiamasi sutikti žieminį veikimą. Philadelphia kupini prisiminimų labai rūpestingai laukty nedėdinių prieš "Darbo dieną". Čia norisi prisiminti apie didžiulius "Laisvės" piknikus. Prisiminsiu pikniką, įvykusį Pitmone, N. J. Svečių atvyko įvairiais keliais ir iš tolimesnių vietų apie 4,000. Philadelphiaje Vytauto Parke ir pas Mikolaitį vykdavo piknikai labai skaitlingi. Gloucester, N. J., vykdavo piknikai su labai ribotu valstijos laiku — nuo dviejų po pietų iki šešių vakare. Suvažiuodavo svečių nuo dviejų iki trijų tūkstančių. Svetelius reikėjo pavaišinti. Turėjome gerą skaičių darbščių, tvirtų draugų ir draugių. Šiandien daug jau mirę: Kur mūsų darbštuolis drg. A. Smitas, kur A. Šimanskas, J. Bendoravičius, A. Galus, J. Masionis, J. Gru-

Vado klaida

Nors frontas ritasi į priekį, Nors, pergalių džiaugsmu apsvaigę, Kariai neboja mūšius nieko, Kad, žvėrį piktąjį pribaię, Salutų žiburiuos paskestų, Bet kiekviena gvybė niekad, niekados Brangi taip nesti, kaip kad prieaušry taikos.

Prieš ruošiantis būriu glaustuoju Pakilti paskui tankų grandį, Kiekvienas vadas apskaičiuoja, Tiksliai apspėsti, įzelgti bando Kiekvieno kario kelio kiltį, Kad jam netektų veltui žūti, Nes kiekviena gvybė niekad, niekados Brangi taip nesti, kaip kad prieaušry taikos.

Po pergalės—statybos fronte, Kada atsiveria plačiausiai Epochos tolių horizontai, Klaida, nors ir menka, menkiausia, Vadovo neapdairiai padaryta, Vaitojantiems uždelsia rytą, Nes ašaros taip skaudžios nesti niekad, Kaip prieaušryje pergalės, seniai lauktos.

J. Subata

KLaidos ATITAIŠYMAS

"LAISVĖS" redakcijai Prašyčiau įdėti prie ateityje spausdinamų mano eilėraščių: Šių metų gegužės mėnesio 19 dienos "LAISVĖS" numerio 40 išspausdintame J. Subatos eilėraštyje supainiota antraštė. Eilėrašties turi vadintis ne "Žemės druska," o "RŪMŲ STATYBOJE."

J. Subatavičius

1964. VII. 15

Skruzdinas ir žiogas

Pamiškės laukymėj, užstotoj nuo vėjo, Žiogas žaliašvarkis dykas striuksinėjo.

Skruzdiną sutikęs, išdidus sustojo, Šonuos įsiremęs, šitai užbylojo:

"Mielasai bičiuli! Mes seni kaimynai, O kuris stipresnis, ligi šiol nežinom.

Meski žemėn našta, imki šveitry kardą, Pamėgink apginti dorą savo vardą."

Skruzdinas nustro, baisiai išsigando. "Ponas generole,"—pajuokauti pabandė.—

Su lazda švaistytis aš tesu vien pratęs, Argi man kapotis su aristokratais?"

"Tu—bailys niekingas!—

lyg nuo pykčio sproges, Sviedė jam iš aukšto riteriškas žiogas.

Pražūtį pajutęs, Skruzdinas virpėjo, Įgimtas gudrumas jam talkon atėjo.

"Jūsų didenybe,—tarė jis iš lėto,— Jus bailių vadiną, teko man girdeiti,

Laumžirgis šaunusis, pusbrolis jūsiškis? Jam iš tolo lenkias visas mūsų miškas."

"Ką!—suriko žiogas.—Jam nedovanosiu! Gyvą užkaposiu tą įžulianosi!"

Karžygiai du kovės, girtos medžiai lūžo, Šarvaj sproginėjo, škydai skilo, dužo.

Pergalę laimėjęs, žiogas krauju suvo, Himnus vis giedojo, kolei žaizdos džiūvo.

Skruzdinas iš gryčios aršų mūšį sekė, Darbščiai jo šeimynai širdys baimė plakė;

Kaip jiems apsiginti antrąkart nuo žiogo, Kai jis atsibaldys jų kuklion pastogėn?..

J. Subata

žauskas, K. Pleta, ir daugelis, daugelis kitų, kurie jau senokai mirę. Philadelphičiai labai laukdavo tu pokylių...

Draugai Ramanauskai apsigyveno netoliausia nuo Sellersville, Pa.

Nuobodauti vieniems laukuose visai nepatogu. Na, ateina pora svarbių dienų su prisiminimais, tik reikia svečių, daug vietos yra, maisto ir vaišių bus. Prašome atvykti. Minsėme Broniutės Ramanauskienės gimtadienį. Pasikalbėsime su visais prieteliais. Laiką praleisime lauke ir viduje, jei lytų.

Taip kalbėjo draugas Antanėlis Ramanauskas. Sutikome atvykti, Philadelphiai ir iš tolimesnės apylinkės.

Dabar beliko tik šie reikalėliai: Nepamiršti nedėdienio, rugsėjo 6 dienos. Nepatingėti užprašyti visus prietelius ir prietelkęs, kad rengtųsi važiuoti, ir kad pasirūpintų gauti vežimą. Nepamiršti kelių kaip susirasti, o tai lengva. Kelias 309 jau pataisytas, juom važiuosime iš Phila. iki pasieksime Sellersville, Pa. Ten rasime kelią 563, suktime po kairei iki LONELY Rd. ir vėl pasukame po kairei. Ten ir malonūs draugai lauks mūs.

Beje, draugai Ramanauskai pageidauja darbščių bitelių moterėlių atvykti, anksčiau, kad prigelbėtų viską susitvarkyti. Iki pasimatymo rugsėjo 6-tą dieną.

Senelis M.

Waterbury, Conn.

Rugpjūčio 14 d. vakarą įvyko Liet. Darbininkų Literatūros Draugijos 28 kp. susirinkimas. Narių galėjo būti daugiau.

Delegatai: M. Svinkūnienė, W. Yokubonis ir Klementina Jenkelūnienė, išdavė platų raportą iš Draugijos suvažiavimo, kuris atsibuvo liepos 4 d. Raportas buvo priimtas su pagyrimu.

Po tam komisija (kurioje yra J. Vaitonis, W. Yokubonis, W. Duda, Klem Jenkelūnienė ir M. Svinkūnienė) raportavo, kad jie deda visas pastangas geriausiai ką jie gali, surengime pietų, kurie įvyks sekmadienį, rugpjūčio 30 dieną 1 valandą, daktaro Stanislovaičio sodyboje po medžiais, Summit Rd., Prospect, Conn., mūsų spaudos naudai.

Vieta labai graži ir patogiai tokiam parengimui, ir mes labai dėkingi daktarui J. Stanislovaičiui, kad jis leidžia mums ten susieiti.

Komisija platina kvietimus dėl to parengimo ir prašo kitus, kad jiems pagelbėtų sutraukti kuo daugiau žmonių į tą parengimą, kad būtų pasėkmingas.

Prašome visus įsigyti tikietus iš anksto, tai bus geriau rengėjams žinoti, kiek valgių pagaminti. Kurį negalės komisija sutikti ir užkviesti ypatiskai, mes užkvičiame visus per spaudą. Atsilankykite ir būsite visi gražiai sutikti ir pavaišinti, nes gaspadinės bus prisirengusios dėl to.

Parengime bus ir kalbės. Taipgi tikime, kad turėsime žmonių ir iš kitų miestų. Bus gera proga visiems praleisti laiką gražiai ir paremti mūsų darbininkšką spaudą.

M. Svinkūnienė

Avalon, N. J.

Malonūs gyvenimo atspindžiai

Abelnai, ypatingai vasaros metu, kada tik gražus oras, atsilanko pas mus daug svečių. Bet po įvykusio pokylio rugpjūčio 2 d. svečių ir viešnių atsilankymas padaugėjo. Dabar, be gysle dviejų savaitių laiko, svečių atsilankė virš tuzino. Visų svečių nuotaika pakilus, visi džiaugiasi, kad pokylis pas mus gražiai pavyko. Tas pavykęs pokylis visiems suteikė įkvėpimo, visi mus ragina, kad mudu su Elzbieta šią vasarą, užbaigimui sezono, surengtume dar kitą išvažiavimą. Jie ne tik ragina rengti išvažiavimą, bet ir prisidėjo patys prisidėję su darbu priėmimui to išvažiavimo. Kada atsiranda pas draugus ir drauges tokia priemonė, tai nejaugi mudu su tuo galime prasilenkti, to nematyti? Draugų ir draugių gražus ryžtas ir entuziazmas prisideda prie sukelimo ir pas mus entuziazmo. Dabar, palikę entuziastai, visi einame prie tikslo. Todėl prašome, kad pas mus, uždarymui sezono, įvyksta sekmadienį, rugsėjo 27 dieną, išvažiavimas. Dabar turime viltį, kad kada nors šis išvažiavimas entuziastų išgalvotas, tai lai ir jo užbaigta palieka entuziastika. Šiame išvažiavime pagerbime Antaną Gailiūną jo 80-ųjų metinių proga. Antanas gyvena Glendora, N. J., ir priklauso Camdene LLDL 133 kuopoj.

Warp svečių turėjome malonius ir ypatingus svečius. Rugpjūčio 19 dieną atvažiavo Pranas ir Emija Riaubai iš Filadelfijos. Riaubai atvažiavę ir sako: Mes turėjome dalyvauti jūsų rengime rugpjūčio 2 dieną, bet dėl Emilijos nesveikatos negalėjome atvažiuoti, tai šiandien, nors ir pavėluotai, atvažiavome užsimokėti savo baudą. Pranas padeda dvidešimkė ant stalo ir sako: tai bus už "Laisvės" prenumeratą, o likusieji — tai "L" dovana. Emilija taip pat padeda du dolerius "Laisvei". Didelis aciū draugams Riaubams už paramimą "Laisvės".

Draugai Riaubai širdingi rėmėjai ir palaikytojai mūsų judėjimo. Tik labai nesmagu, kad abiejų sveikata šlubuoja. Pranas turi viduriuose tūlių komplikacijų, bet užsilaiko pagirtinai, nevalgo kas jam kenkia ir susilaiko nuo gėrimo. Jis pilnas gyvumo ir energijos ir šviesiomis akimis žiūri į ateitį. Emilijos sveikata labai palaužta. Nors iš išvaizdos ji atrodo gražiai, pilno malonaus veido, linksmomis akimis, bet tikrai invalidė. Nevaldo kojų ir rankų. Negali pasiimti nuo stalo net valgomosio šaukšto su viena ranka. Jeigu ką gali pasiimti, tai tik su abiem rankom. Bet Emilija linksma, nepasiduoda nusiminimui. Kaip būtų džiugu ir malonu, kad Emilija, su daktaro pagalba, nugaltų tuos visus sunkumus. To mudu su Elzbieta ir linkime Emilijai.

Draugai Riaubai žada bū sekančiame parengime, kuris įvyks rugsėjo 27 d.

J. A. Bekampis

San Francisco, Calif. — Į orlaukį susirinko 10,000 jaunuolių pamatyti anglių dainininkus "Beatles".

Binghamton, N. Y.

Iš LDS 6-tos Kuopos Susirinkimo

LDS 6 kuopos susirinkimas įvyko rugpjūčio 3 d., Lietuvių salės patalpoje. Nemažai narių atsilankė. O visgi buvo laukta žymiai daugiau, nes šiame susirinkime buvo pateikti kuopos delegatų raportai iš LDS 16-tojo Seimo.

Tuojaus po susirinkimo atidarymo, kuopos pirminkė M. Kazlauskienė pranešė, kad liepos 26 dieną mirė LDS 6 kuopos narys Jonas Kaminskas. Pagerbtas minutei atsistojimu.

Finansų sekretorė pranešė, kad užsimaldavę nariai dėl pašalpos, Joseph Sadonis ir Charles Kiznis, pasveiko ir atsisakė nuo pašalpos. Tai buvo džiuginantis pranešimas.

Jau ilgas laikas kuopos nariai, E. Tinkūnienė, A. Bliznik ir A. Navalinskas, yra suspausti sunkios ligos. Jau kelios savaitės, kaip Viktorija Zmitraitė-Miller išsilygydosi pas savo sesutę ir švogerį, Walter ir Bronę Kersūlius, Brooklyn. Linkime minėtiems nariams greitai pasveikti.

Kuopos pirmininkė M. Kazlauskienė iškviėtė visas delegates raportuoti iš LDS 16-tojo Seimo. Jos ir raportavo, pažymėdamos, kad seimas buvo delegatams skaitlingas, tvarka ejo sklandžiai ir draugiškai. Priimta keli punktai konstitucijos pataisymų. Centro sekretoriaus J. Siurbos raporte buvo pažymėta, kad yra gaminamas naujas plenas dividendų mokėjimui. Pagal jį senesnieji nariai, kurie ilgiau priguli LDS, gaus didesnius dividendus. Po raportų buvo pora klausimų, į kuriuos delegatės tinkamai atsakė.

Sekantis LDS 6 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 7 d., Lietuvių salės kambaryje. Pradžią 6:20 val. vakare. Visi nariai prašomi dalyvauti. Turime svarbių reikalų atlikti. Bandykime visi dalyvauti.

Ona Wellus, fin. sek.

Londonas. — Anglijos vyriausybė prašo Tarybų Sąjungos susilaikyti nuo pagalbos Kipro respublikai.

Muse, Pa.

Mirė John Grdovich rugpjūčio 4-tą d. Paliko dideliam liūdesyje žmoną Mildą, dvi seserų dukteris, taipgi jos pusseserės vyrą — Kalifornijoje. Visi giminės šermentyse dalyvavo. Taipgi liko jo seserys ir kiti giminės Europoje. Buvo pašarvotas Edvardo Krawczyko šermeninėje, Kenesburg, Pa. (netoli Pittsburgh, Pa.)

Velionis buvo geras žmogus, draugiškai su visais sugyveno, tai labai daugelis jį kopyčioje lankė. Buvo daugybė gėlių nuo giminiių, draugijų ir pavienių draugų. Jos jo karštą puošė.

Velionis buvo dar neseną. Priklausė prie LDS 157 kuopos, prie L. Literatūros d-jos 87 kp., U. Mine Workers Eagles Local 861, Moose—127, ir Croation Fraternal Union. Palaidotas Bridgeville kapinėse. Mielas J. Grdovich, lai būna tau rami vietelė amžinai pailsėti po daugelio vargų ir rūpesčių.

Po laidotuvių graborius Krawchik, mirusiojo žmonos vardu, užkvietė visus dalyvius į jos namus, kur visi laidotuvių dalyviai buvo gražiai pavaisinti.

Gaila velionio, bet labiausiai gaila mirusiojo žmonos Mildos Grdovich, kad jai teko daug širdgėlos iškenkėti palaidojus savo tris vyrus, savo labai mylimą jauną sūnelį, prieš metus laiko buvo suplitas ten milimo brolio kapas, tai 5-ki mylimųjų kapai. Skaudu, skaudu jai prisiminti. Mes užjaučiame tau, brangi drauge.

Ona Miliauskienė

Lawrence, Mass.

Lawrence ir Methuenuose buvo apilėsta daug klubų. Jie neaplenkė ir Maple parko įstaigos, į kurią įsilaužė ir daug reikmenų išsinešė. Bet vėliau policija sumė jaunuosius, po 18-19 metų amžiaus, pas kuriuos rado vogtų daiktų. Dabar yra paleisti po \$1,500 kaucijomis ir laukia teismo.

Jie buvo įsitaisę įrankių išlaužimui langų ir durų.

Mūsų mieste, kol kas, dar unijos neveikia prezidentinių rinkimų reikaluose, gal

laukia, kol praeis Demokratių partijos konvencija, nes seniau taip unijos darydavo.

Sekmadienį, spalio 4 d., Maple Parke, įvyks banketas spaudos naudai. Banketas bus kartu su atidarymu "Laisvės" vajeus. Visi ir visos žinome, kokią svarbią rolę vaidina darbininkiška spauda, todėl ruoškimės prie banketo. Pradžią 1:30 val. dieną.

Senosios kartos lietuviai miršta. Per trumpą laiką mirė trys moterys ir du vyrai.

Mirė J. Suslavičienė, kuri per kelerius metus buvo paralyžuota. Paliko nuliūdime vyrą, sūnų, dvi dukras ir aučiū. Suslavičienė yra ilgamčiai "Laisvės" skaitytojai, nuoširdūs ir malonūs žmonės. Reiškui šeimai užuojautą nuliūdimo valandoje, o Suslavičienė amžinai ramiai išeitis.

Mirė Jonas Stankus, Antrojo karo veteranas, dar tik 50 metų amžiaus. Paliko nuliūdime žmoną, dvi seseris ir du brolius. Viena sesuo dirba Maple Parke, tai M. Milvidienė. Reiškui mirusiojo žmonai, broliams ir seserims užuojautą.

Taipgi mirė Pranas Amėsus. Paliko nuliūdime sūnų ir giminiių. Reiškui užuojautą.

S. Penkauskas

MIRTIS SIAUCIA ANT JAV VIEŠKELIŲ

Washingtonas. — Per 1964 pusmetį ant viešelių, automobilių nelaimėse, buvo užmušta 21,280 žmonių, tai 12 procentų daugiau, kaip 1963 m. per tuos pat mėnesius. 1963 metais viso automobilių nelaimėse buvo užmušta 43,600 žmonių.

Lawrence, Mass. ir Apylinkė

RUDENINIS BANKETAS

Pažangiosios Spaudos Paramai

Geri Pietūs ir Linksma Nuotaika

Čia pasimatysite su daugeliu turistų, grįžusių iš Lietuvos. Prašome nesivėluoti atsilankyti, nes diena bus jau gerokai trumpesnė.

Sekmadienį, Spalio 4 October

Pietūs Bus Duodami 1:30 Val. Dieną

Gražiajame Maple Parke

Methuen, Mass.

Šis vajeus bus atidarymas vajeaus gavimui "Laisvei" naujų skaitytojų ir atnaujinimui išsibaigusiu prenumeratų. Darbuokimės iš anksto, kad gerai išvesti vaje.

Pranešimas

WORCESTER, MASS.

Paminėjimas 45 metų sukakties, kaip gyvuoja Olimpia Parkas, kuris tęsis per tris dienas: **Rugsėjo 5—6 ir 7-tą, 1964.** Programa bus sekanti: subotų rugs. 5, vakarienė ant pievos ir orkestra d. šokių. Nedėlio rugsėjo 6, pietūs kaip pirma valanda dieną už labai žemą kainą — tik \$1.50. Po pietų bus orkestra ir dainų programa. Dalyvaus sekanti dainininkai: O. Dirvelienė, Irene Janulis, J. Sabaliauskas ir Al. Daukša, ir kiti.

Pirmadienį orkestra šokiams ir laimėjimas dovanų, kurie pirkto į žangos bilietus. Kaip matote, bus labai įvairi programa, galėsite linksmai praleisti šventes ir pakvėpuoti tyru oru. Kviečia kaip Worcesterio taip ir apylinkės lietuvius dalyvauti.

L. ir D. B. Dr. komitetas

5 p.—Laisvė (Liberty)—Antr., rugp. (August) 25, 1964

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

Help Wanted—Female

HOUSEKEEPER—COOK

Aged 35-45, live in motherless home, own room & bath, 5 1/2 day week, care of 2 1/2 year old boy. References Required. Call after 6 P. M. 609-871-0853. (64-68)

HOUSEWORK. Mature & Dependable

Good Ironer. 3 or 4 days a week. References required. Call 609-NO 2-2120 (66169)

HOUSEKEEPER

Exp. Ref. 1 adult. 1 story house to take complete charge. Sleep in. Own room and bath. MU. 8-7073. (67-68)

HOSIERY KOMET KNITTERS.

Experienced only. 3rd shift. 12 A. M. to 8 A. M. Call GA. 3-3094. (68-70)

HOUSEKEEPER.

Live in. 6 days a wk. 1 elderly man. Gen'l housework and cooking. Good salary. Call collect 687-0456. (68-69)

Lawrence, Mass.

Piknikas rugsėjo 7 dieną Tarptautinis piknikas įvyks Darbo Dienoje, rugsėjo 7 d., Ramovos parke, Brockton, Mass. Dalyvaus daugelio tautų žmonių. Bus nemažai ir šios apylinkės lietuvii.

Garsūs kalbėtojai aiškins prezidentinių rinkimų klausimą ir šių dienų padėtį. Tai bus svarbu visiems iştirsti.

Kviečiami visi ir visos dalyvauti. Kurie važiuosite automobiliais, paimkite ir kitus nuvežti į pikniką. Pasimatysime tarptautiniame piknike.

S. Penkauskas

PHILADELPHIA

MALE and FEMALE

COUPLE. Houseman, handyman. Chambermaid. Private Club. Steady position. Living Quarters provided. Write Matthew Glinka, Mgr., Cottage Club, Princeton, N. J. (67-69)

Help Wanted—Male

MECHANIC — Field Service. Must be completely familiar with contractors heavy equipment. Be capable of working with minimum supervision. Truck furnished. Send resume or call State Equipment Co., 2729 W. Hunting Park Ave., Phila. 215-BA. 3-4944. (67-68)

TOOLMAKER

10 yrs. experience, own tools. \$3.75 per hour. Apply—**TOPLINE PRODUCTS** 2424 State Rd. Cornwells Heights, Pa. (67-71)

FLOOR MAN. EXPERIENCED

SANDER & FINISHER. STEADY WORKER. Call SA. 6-3030. (67-69)

COMBINATION BODY.

Fender Man & Painter. 1st class. Excellent working conditions. Many benefits. Call Service Mgr. Jim Ward. NO. 5-4000. N. J. (67-69)

LAY OUT MAN. Exp. on wrought iron railing, permanent for right man. \$150, 6 day week. Call 272-9509 or apply Sal Gambone, 949 E. Main St., Norristown, Pa. (67-69)

AUTO MECHANIC wanted for general Auto Service Dept. Work on all makes of cars. Apply in person at PASCAL'S AUTO SALES & SERVICE, 2614 Ridge Pike, Norristown. Apply in person only. Do not phone. (68-70)

PLUMBER-JOURNEYMAN.

For Jobbing & Alterations. Steady work. N. W. cor 20th & Pine Sts. (68-69)

CARPENTERS

1st Class. Daytime call CH. 7-1783. Evening. MI. 6-8786. (68-72)

CARPENTERS.

Experienced. 1st Class. Steady position. Year round work. M & S CARPENTER CONTRACTORS HU. 5-3933. (68-70)

MEAT CUTTERS. Must be experienced, portion control. Hotel men only. Permanent. Apply: A. MICHAUD CO., 175 Oxford St. (68-69)

BAKER.

All around man. 6 days. Steady position. SKETCHLEY'S, 316 Bustleton Pike, Feasterville, Pa. EL. 7-8765. (68-69)

PRANESIMAI

LAWRENCE, MASS.

Rudeninis spaudos banketas įvyks sekmadienį, Spalio-October 4 d., pradžią 1:30 val. popiet, Maple Parke, Methuen-Lawrence. Kviečiame iš visos apylinkės visuomenę atsilankyti. Čia dalyvaus daugelis iš Lietuvos grįžusių turistų, su kuriais bus progos pasikalbėti apie savo gimtinę kraštą. Šis banketas yra svarbus ir tuo, kad tai bus oficialus atidarymas "Laisvės" vajeaus gavimui naujų skaitytojų ir atnaujinimui išsibaigusiu prenumeratų. Darbuokimės iš anksto, kad gerai išvesti vaje.

Rengėjai. (68-69)

MONTELEO, MASS.

Massachusetts Moterys Sąjūdis rengia pikniką pas K. Ustupą jo darže, Cleveland Avenue. Prašome drauges atvežti dovanų šiam piknikui. Piknikas įvyks sekmadienį, Rugsėjo-Sept. 13 d., Pradžią 1 val. popiet. Kviečiame visi atsilankyti. Valdyba (68-69)

BROCKTON, MASS.

Labor Dienoje įvyks piknikas, rugsėjo 7 dieną Ramova Park, 71 Claremont Ave. Rengia LLD 6 kp. Piknikas prasidės 11 val. dieną. Piknike bus visko, ko tik piknikui reikia. Kviečiame lietuvius iš visos apylinkės dalyvauti. Pasilinksime gražiai. Bus ir turistų, grįžusių iš Lietuvos. Geo. Shimaitis. (68-69)

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED MALE

AUTO BODY & FENDER MAN. Must be experienced.

Apply LOU'S AUTO BODY, 122 E. Horter St. Or call VI. 8-4500. (67-71)

ALUMINUM Siding installers needed, for yr. round work. Must do quality work and have own equipment. \$15 per square. Call collect. Mr. Kraft, EX. 3-9101. Trenton, N. J. (67-70)

DRIVERS needed. Bus is booming! Breaking records so far this year. We furnish trailer—plus loads. You furnish tractor. For immediate details, call. JOHN BELCHER. LO. 8-8318. (67-68)

20 PAINTERS

Must be experienced on interior and exterior work. Steady work. Call or write. REHAK PAINTING CO. 345 Bunting Ave., Trenton, N. J. Phone 1-609-394-5533 (64-68)

PAPER HANGERS

To Hang Walltex. Long Term Job. Apply. Levitt Job, Bowie, Maryland. See Paul Lawson (66-68)

BEEF BONERS, WANTED.

Experienced. Steady Position. Midtown Wholesale Meats 900 W. Girard Ave. (66-72)

PAINT Sprayers. Experienced only, for conveyor-Type operation. Liberal benefits with expanding organization.

Apply Arrow Safety Device Co. Holman St., Mt. Holly, New Jersey (66-68)

POLISHERS—journeymen, experienced on all metals, small & large parts, hand and auto mach., paid Holidays, vacation, hospitalization & other benefits.

Philadelphia Rustproof Co. 3225 Frankford Ave. GA 5-3000 (68-69)

INSTALLER—EXPERIENCED

For Ornamental Irons & Chain Link Fence. 1st class only. Call (N. J.) UL. 7-1816 or UL. 7-0814 (64-68)

Business Opportunities

POCONOS—Milford, Pa. 12 rm. hotel, bar, rest. center town, room for motel. Gross \$40,000. Ask \$50,000. Armstrong Rity, Milford 717-296-6321. (67-68)

AUTO MECHANIC. General Auto repair shop. Tools necessary. Apply in person. PASCAL'S, 2614 Ridge Park, Norristown, Pa. (68-69)

REAL ESTATE

LAUREL SPRINGS-GARDENS Custom built rancher. 3 bedrms, spacious liv. rm w/fireplace, 1 1/2 bths, kit with dinette, encl. patio with attached gar. Situated on Beaut. landscaped lot 130x200, surrounded by cedar fence. Owner. 609-CA 7-1397. (63-68)

KING of Prussia, Candlebrook, 4 bdr., Cape Cod with 2 ceramic t. bs., air cond. Delightful back yd. Lovely trees. Short walk to shop & medical cent., elementary, Junior & Sr. High schls. \$15,900. Owner. 452-6475. (67-68)

SPRING GARDEN, SW cor 20th. New bldg, 2 air-cond. rms, 7 x 11 pvt. ent., suitable for any type professional office, share waiting rm & receptionist, off street parking, large storage area. \$125 mo. Street level entr. Inspect anytime. Apts also available. TE. 9-7801 or PO. 3-3614. (68-70)

PHILADELPHIA, PA.

When the need arises for funeral service, remember the name Dinan, an established name in funeral business for over fifty years.

DINAN FUNERAL HOME 1923 SPRING GARDEN STREET PARKING FACILITIES AIR CONDITIONED LO 3-3655 24 Hour Service No Additional Charge LO 3-2241 - Res. for Suburban Calls

Ir ko tie reaccionieriai neprasimano!

Niujorko mieste veikia įstaiga **Mobilization for Youth**. Tai įstaiga, kurią pažadėjo remti federalinė valdžia, taip pat ir Niujorko miesto valdžia.

Šios įstaigos tikslas: padėti jauniems žmonėms, nemokantiems amatų ir neturintiems darbo, išmokyti kokių profesijų, taip pat įsigyti šiuos tokius darbus. Nes jau žinome, jog nedarbas, skurdas gimdo jaunime padykimą — plėšikavimus, užmušėjystes.

Federalinė valdžia pažadėjo skirti pusantro milijono dolerių šiai įstaigai, kad ji galėtų plėsti savo darbus.

Bet štai, nei iš šio, nei iš to geltonasis "Daily News" andai paskelbia, jog, girdi, ji Mobilization for Youth

yra priliūdę "raudonųjų," kurie varą savo propagandą. Girdi, kai prieš keletą savaitių Niujorke (Harleme) įvyko negrų susirėmimas su policija, tai buvo išleisti lapeliai, nukreipti prieš policijos brutalumą, ir tie lapeliai gimę Mobilization for Youth įstaigos pastogėje!

Na, ir valdžia patikėjo tomis nesąmonėmis, ir jau, šiuos žodžius rašant, FBI sekliai "darbuojasi" ieškodami komunistų!

Jeigu reaccionieriams pavyks sugriauti šią įstaigą, "beieškant" raudonųjų, tai kas tuomet bus? Ką tuomet valdžia darys? Atsisakys teikti žadėtąją finansinę pagalbą skurstančiam jaunimui padėti?!

Iš mūsų turistų pranešimų apie Tarybų Lietuvą

Praėjusį šeštadienį "Laisvės" salėje įvyko mitingas, kuriame niujorkiečiai lietuviai turistai, neseniai grįžę iš Lietuvos, padarė pranešimus apie tai, ką jie matė ir girdėjo.

Pirmiausia trumpai kalbėjo **Lilija Kavaliauskaitė**. Lietuvoje ji buvo pirmą kartą; gimusi ir augusi Niujorke. Lietuva jai labai graži, labai patiko, ir ji žadėjo plačiau apie tai parašyti "Laisvėje."

Diana Nevins-Nevinskaitė 14-ametė mergaitė, gimusi ir augusi Niujorke, buvo nuvykusi su savo mamyte ir sesute Joyce. Jai Lietuva patiko; jos rašyta kalbėlė buvo neilga, bet įdomi.

Valentina Nevinskienė (Venskūnaitė) gimusi JAV. Mažytę ją tėvai buvo išvežę į Lietuvą, tuojau po pirmojo pasaulinio karo. Bet ten neilgai jie "kojas šilo." Abudu Venskūnai su šešerių metų amžiaus Valentina išvyko į Argentina ir gyveno Buenos Airese. Valentina ten ėjo mokslus, o kai suaugo, atvyko į savo gimtąjį kraštą, ir vėliau parsitraukė čion ir savo tėvelius (motina mirė prieš kelerius metus). Čia Valentina ištekėjo už Al. Nevinsko, taip pat buvusio argentiniečio. Ir štai dabar Valentina vyko į Lietuvą, į savo tėvų kraštą, ją aplankyti, su ja susipažinti, ir ji kartą vėžėsi ir savo dukreles! Argi tai neįdomu?

Jos kalba buvo rašyta, neilga, bet brandi, ir aš manau, kad su ja skaitytojai vėliau susipažins "Laisvėje."

Valentina parsivežė nemažą spalvotų foto nuotraukų iš tų vietų, kurias ji aplankė. Ir čia tas nuotraukas

(slides) per aparatą demonstravo publikai. Fotonuotraukos gražios, įdomios, tik gal būt reikėtų ties kai kuriomis ilgiau sustoti ir duoti platesnius paaiškinimus.

Valys Bunkus buvo pasakė brandžiausią ir ilgiausią kalbą.

Valys — įdomus vyras, daug visko matęs. Jis — valstiečio sūnus. Žino, kas do gyvenimas buvo buržuazijai valdant Lietuvą. Lietuvoje jis išmoko ir siuvėjo amato, ir tai davė progą jam daugiau pažinti žmones. 1928 metais V. Bunkus paliko gimtąjį kraštą, ieškodamas didesnio duonos kšnio. Nuvyko į Kanadą, į Montrealį. Ten susituokė su dabartine savo žmona Verute Mišūnaitė ir abudu veikė lietuvių organizacijose. Ilgainiui abudu Bunkai atsikėlė į Niujorką ir čia įsipilietino. Per visą laiką jiedu veikia mūsų judėjime. Valys ypatingai daug veikia; pažįsta daug žmonių.

Ir štai jis sugalvoja vykti į Tarybų Lietuvą, į savo gimtąjį kraštą, pasidairyti. Buvusiam valstiečio vaikui, paskui siuvėjui, veikėjui Valiui rūpėjo viską pamatyti ir patirti.

Ir jis čia tai per apie 40 minučių pasakojo. Pasakojė apie žemės ūkio kilmą Tarybų Lietuvoje. Jis buvo žemaitijoje, viename tarybiname ūkyje, jis buvo Černiachovskio vardo kolūkyje, netoli Kapsuko. Kalbėjosi su kolūkiečiais, su kolūkio vadovu Adomavičium ir kitais.

Jam rūpėjo patirti, kaip Lietuvoje dirba jo profesij

jos žmonės — siuvėjai, ir Valys gerokai laiko praleido "Lelijos" fabrike Vilniuje — fabrike, kur dirba apie 5,000 darbininkų, siuvėjų. Fabrikas erdvus, puikus, didelis, turi moderniškas mašinas ir darbininkams visokių patogumų. Tačiau, sakė V. Bunkus, darbo našumas ten dar žemesnis nei Amerikoje. Čia siuvėjas kur kas daugiau per dieną pasiuvia nei ten.

Valys kalbėjo ir apie kultūrinius pasiekimus — kaimė ir miestuose. Apie naujas statybas: visur auga milžiniški fabrikai, auga, plėtojasi ir puikūs gyvenamieji namai, kultūros rūmai, sakė jis. Ir visa tai yra todėl, nurodė kalbėtojas, kad Lietuva stovi socialistiniame kelyje, kad ji įėjusi į tarybinių tautų sudėtį — į Tarybų Sąjungą; jai padeda kitos tarybinės respublikos.

Visi turistai žavėjosi tuo milžinišku mitingu ir spektakliu, rugpiūčio 19 d. įvykusių Vingio parke Vilniuje, minint 20-metines nuo Lietuvos išvadavimo iš voikiškųjų fašistų priespaudos.

Į mitingą buvo atvykęs ir garbingas svečias — JTO bibliotekos direktorius **Levas Vladimirovas** su žmona **Irena**. Publika juos šiltai pasveikino, o L. Vladimirovas, atsistojęs, sveikino publiką ir pranešė.

Vakarui pirmininkavo J. Grybas. Publikos buvo pilna salė. **Ns.**

Ir niujorkiečiai vyks į Connecticut pietauti

Teko sužinoti, kad gero kas būrys ir niujorkiečių rengiasi ateinantį sekmadienį, rugp. 30 d., vykti į Connecticut valstijos rengiamus pietus po medžių.

Jau dvi mašinos pilnos, o gal atsisrąs ir daugiau. Tarp kitų pasižadėjusių vykti, galima paminėti **Nele Ventienę**, **Stefą Sasną**, **Joną Gasiūną**, **Ilzę ir Antaną Bimbą**. Tik reikia, kad mūsų draugai konektikutiečiai jiems parpintų vietą ir maisto. Kiek teko nugarsti, tai ten pietauti iš tikrųjų suvažiuos daug žmonių iš visos plačios apylinkės. **Rep.**

Atvyko iš Lietuvos

Pattenburg, N. J. Sumanėme aplankyti mūsų kaimynus. Užvažiuavome pas d. Anną Barštienę. Čia turėjome didelį siurprizą. Radome iš Lietuvos atvykusią jos dukterį **Verutę**.

Barštienė yra labai linkma ir patenkinta, kad duklė atvažiuo. Jos dukra atrodė maloni ir draugiška moteris. Linkime jai laimės šioje šalyje.

Josephine Augutienė

Havana. — **Abdulas Mohammedas**, **Tanganikos** ir **Zanzibaro** ministras, atvyko į Kubą.

Malonus svečias

Praėjusį penktadienį mūsų įstaigą aplankė jau gana seniai matytas, bet gerai visiems pažįstamas mišietis **Kazys Kriaučiūnas**. Sakė jis čia atvykęs dalyvauti pasaulinėje parodoje "lietuvių festivalio" programoje. Kokia ten jo rolė bus, nesiteiravau. Sakė už dienos kitos išvyks į Connecticut valstiją, o iš ten gal rugsėjo pabaigoje grįšias atgal į šiltąją Floridą. Ten aplinkybės ir klimatas jam, matyt, labai patinka, eina sveikaton. Pastoviai šiauriose apsigyventi veikiausia nebeįgalvoja. Kaip ten nebūtų, **Kazys** atrodo labai gerai. Užsigaubęs gražiai aptrimytą barzdėlę, tikrai panašus į senosios mados "profesorius". Net nustebau, kai jis pasisakė, kad jau tuojau bus 82 metų amžiaus, bet toks vikrus, toks žvalgas, kupinas sveiko humoro, pilnas visokių "istorijų". Floridoje **Kazys** įsigijo nepaprastą specialybę: cibukų išdirbinėjimą. Ir kiek jis jų visokių bėra pagaminęs! Toje dirvoje jis gali lenktyniautis su bile kokių dailininku.

Kaip ir visi mes, **Kazys** dar galvoja apie aplankymą savo senosios tėvynės. Lietuva jam nuolat sapnuojasi. Bet jis norėtų į Lietuvą vykti ne lėktuvu, o laivu. Laiko jis turis ir plaukimas laivu gražiai pajavrintų jam kelionę.

Beje, svečias labai didžiuojasi savo dukrele **Aliona**, kuri puikiai valdo pianiną ir gražiai akompanuoja solistams. Pav., perėitą vasarą ji meistriškai akompanavo įžymiajai dainininkei **Birutėi Ramoškaitėi**, kuri koncertavo **Miamyje**.

Malonu buvo su **Kaziu Kriaučiūnu** susitikti, pasikalbėti. Linkiu jam laimingos viešnagės pas savo artimuosius mūsų apylinkėje. **Rep.**

PLANUOJA STATYTI DU TILTUS

New Yorkas. — Yra planuojama tiltais sujungti **Long Islando** salą su **Naująja Anglija**. Vienas planas statyti tiltą tarp **Stamfordo, Conn.**, ir **Oyster Bay, Long Islando**, o antras — tarp **Oriente Point, Long Islando** ir **Mystic, Conn.**, taipgi **Watch Hill, R. I.**

VANDALAI DŪKSTA

New Yorkas. — Priemiesyje **Rockville Center** yra statoma už du milijonus dolerių mokykla. Kontraktorius skundžiasi, kad vandalai mēto akmenimis ir plytomis į darbininkus, o ypatingai dažnai užpuola naktinį sargą.

New Yorkas. — Sukako 94 metai amžiaus finansieriui **Bernardui Baruchui**. Jis sakė, kad pageidauja geresnių santykių tarp JAV ir TSRS.

JAV Paštas praneša

Visitors to the New York World's Fair have an unusual opportunity to see a post office of the future, Postmaster **Edward H. Essig** said today.

A carefully-chosen group of 80 employees from New York area post offices man the facility which handles all the Fair's mail and some from the Flushing, New York area. The outside mail used to keep the highly mechanized devices operating at "full tilt."

The post office handles approximately 250,000 pieces of mail each day.

Postcards to friends and relatives back home are a big item. About 30,000 are mailed from the Fair each day. One third of these are addressed to persons overseas.

Foreign visitors have no trouble understanding U. S. postal operations. The facility has staff members who speak twenty languages.

Postmaster **Essig** notes that residents of Jamaica, N. Y., who attend the Fair and wish to try out their foreign language ability can either talk with the multi-lingual window clerks or listen to tape recorded presentation in the post office lobby which features individual earphones for those who speak Japanese, French, German, Italian and Spanish.

New equipment on hand includes an experimental **Pitney-Bowes Centrifield** which spins envelopes rapidly around a wheel-like mechanism and places them upright on their longest side. They then move into a machine which cancels stamps and postmarks envelopes at a rate of 500 letters a minute.

Letters are sorted to go all over the world by machines which position the mail so that the addresses are visible to an operator who sits in front of a keyboard similar to that on a typewriter. By pressing the correct buttons, 100 letters a minute are automatically directed to bins for 500 different destinations.

A larger device, the **Burroughs** sorter, drops letters and cards into 131 different bins at a rate of 58 letters per minute for each of the twelve operators.

The work area is surrounded by a ramp and gallery for visitors which is open from 11 A. M. to 6 P. M., seven days a week. Tape recorded vignettes explain the action on the work floor and describe the operations of each machine.

Outside the building, mail boxes from 21 countries serve as background for the red, white and blue box being tested as an eventual replacement for the standard box used for the past forty years is located at one of the Fair's busiest intersections.

Postmaster **Essig** suggests that visitors to the Fair express their comments on the new box by dropping a note addressed to the "Superintendent, World's Fair Post Office" through the modernistic mail slot. Postage is not necessary. If they wish, visitors may discuss their reactions with clerks at the post office building.

MONROE, N. Y. LABOR DAY WEEKEND Irvys Paminėjimas ARROW PARKO

16-os Metų Gyvavimo Sukakties
Penktadienį, September 4
Kino-Movie:
"We Meet in Moscow"
Šeštadienį, September 5
Linksmi Šokiai
Sekmadienį, September 6
Koncertas:
Ukrainų Chorių Grupė
"DNIPRO" iš Newarko
rusų-ukrainų dainos, dirig. Bagria
Sokėjų grupė "GLINKA"
iš Garfield, N. Y.
dirig. A. Kozlik
Po koncerto linksmi šokiai
Kviečiame visus

APIE KLERIKALŲ JOMARKĄ BŪS KITAME "LAISVĖS" NUMERY

Klerikalai, su pagalba kitų "veiksnių", rugp. 22 ir 23 dd. Nnujorke turėjo savo jomarką, pavadintą "Lietuvių diena." Apie tai mūsų korespondentas **A. Gilmanas** plačiai parašys sekamame "Laisvės" numery.

Kviečiame!

Vietinės L.L.D. kuopos piknikas - pietūs įvyks už savaitės sekmadienį, rugpiūčio 30 d., puikiame **Kings Point Parke, Area 7, Great Neck, N. Y.** Pradžia 11 val. ryto.

Yra dedamos pastangos, kad šitas mūsų rengiamas piknikas būtų vienas iš geriausių todėl, kad geram tikslui rengiamas ir kad jus pavaišinti skaniais valgiais ir gėrimais.

Pietūs bus duodami 1 val.

Kviečiame visus vietinius, o ypatingai iš didmiesčio ir iš kitų miestų atsilankyti į šį parengimą ir linksmai laiką praleisti su draugais, pažįstamais. Jus savo atsilankymu prisidėsite prie palaikymo apšvietos. **P. B.**

PRANEŠIMAS

OZONE PARK, N. Y.

Direktorių Susirinkimas

Lietuvių Kooperacinės Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks pirmadienio vakare, Rugpiūčio (Aug.) 31, "Laisvės" salėje. Direktoriai prašomi susirinkti ne vėliau 7:45. Sekretorius (67-68)

PIETŪS GRAŽIAME MISKE

Kings Point Park, Area 7

Great Neck, N. Y.

Greatneckiečiai vėl rengia pietus sekmadienį

Rugpiūčio 30 August

Pietūs bus duodami 1 val. dieną.

Kviečiame ir iš toliau atsilankyti su mumis pasilinksinti gražiame miske. Pietūs bus duodami 1 valandą. Parke yra stalai, kurie bus puikiai prirengti patogiam pietavimui. Atvykstančius prašome iš anksto pranešti. Žinodami, kiek bus svečių, tinkamiau galėsime prisirengti.

Jei lytų, tai pietūs būtų LAISVĖS SALEJE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Rengėjai

DU ŽODYNAI JUMS

Išleisti 1961 metais Lietuvoje

Vienas Anglų-Lietuvių Kalbų

Angliški žodžiai lietuviškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių — Kaina \$3.50

Antras Lietuvių-Anglų Kalbų

Lietuviški žodžiai angliškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių. Kaina \$3.50

Gaunami "Laisvės" Knygyne

Užsisakydami kartu prisiųskite ir mokėstį. Pinigų perlaidas (money order) ar čekius rašykite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417



Prie Palangos viešbučio "Pajūry" Niujorko ir Čikagos lietuviai susitiko su Lietuvos prezidentu J. Paleckiu ir maloniai su juo pasikalbėjo.